

REFERAT Teknik- og Klimaudvalget (2022-2025) d. 11-08-2025

Mødedato Mandag d. 11. august 2025 kl. 14:00

Mødested Nørre Vilstrup

Mødedeltagere Carsten Leth Schmidt, Bent Kloster (Fravær), Jannie B. Westergaard, Benny Bonde, Børge Koch, Helene Hellesø Appel, Kim Kabelka

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Klimaanalyse 2025.....	4
Budgetopfølgning pr. 30. juni 2025.....	6
Ændring til supplerende budgetforslag 2026-2029 Pulje til cykelstier.....	9
Forslag til kommuneplantillæg 5-2025 og lokalplan 14-4 Solenergianlæg ved Kastvrå.....	12
Det videre forløb for solcelleprojektet ved Skrydstrup.....	14
Detailhandel, Ny Erlevvej 19 og Erlev Bjerge.....	17
Nedrivning af bevaringsværdig bygning, Medstedgårdsvej 14, 6100 Haderslev.....	20
Høring om udpegning af nationale kulturmiljøer.....	23
Scenarie for solcelleprojektet ved Strandelhjørn.....	26
Nye målgrupper for involvering af borgere i Haderslev Kommunes klimaplan.....	29
Frivillighedens Klimapris.....	31
Vores Kyst - opdateret anlægsoverslag.....	33
Vilstrup Strand Kystbeskyttelse.....	35
Indskærpelser på overløbsbygværker og nødoverløb.....	38
Grøn Trepert - Proces for omlægningsplaner 2025.....	40
Medlemsinitiativ - Forslag om udarbejdelse af henvendelse til miljøministeren vedrørende havbrug	42
Gensidig orientering.....	44
Politisk koordinering mellem udvalg.....	46
Lukket: Politianmeldelser.....	47
Ankenævns- og domsafgørelser.....	48
Forslag til kommuneplantillæg 3-2025 og lokalplan 14-5 Boligområde ved Søndre Tværvvej.....	49
Dispensation til batteripark, Langkær, Haderslev.....	52
Nedrivning af bevaringsværdig bygning, Bæk Møllenaf 13, 6100.....	55
Etablering af og vedtægt for skovbegravelsesplads ved Kelstrup.....	57
Unge klimaprojekter støttet gennem YCAF.....	59
Frivilligbusser i Haderslev Kommune.....	61
Endelig vedtagelse af tillæg nr. 9 til spildevandsplan 2021-2042 - Kongevej 44, Gram.....	63
Endelig vedtagelse af tillæg nr. 12 til spildevandsplan 2021-2042 - Erhvervsområde Haderslev nord	65
Forslag til tillæg nr. 13 til spildevandsplan 2021-2042, P. N. Lagonisvej 1, Vojens.....	67
Forslag til igangsætning af Vandhåndteringsstrategi for Haderslev by midt-nord.....	69
Underskriftsside.....	71

Punkt 148: Godkendelse af dagsorden

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes, idet punkterne 169-178 ikke behandles særskilt, medmindre et udvalgsmedlem ønsker det

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Punkt 171 og 172 behandles.

Fraværende:

Bent Kloster

Fraværende Bent Kloster

Punkt 149: Klimaanalyse 2025

24/22439

Sagsresume

Drøftelse af en klimaanalyse med status på Haderslev Kommunes Klimaplan, samt med beregninger på, hvor store effekter mulige nye tiltag vil have for den fremtidige CO₂-udledning. Analysen fungerer som grundlag for en evaluering for arbejdet med Klimaplanen indtil nu, samt for en revidering af Klimaplanen. En revideret klimaplan skal være færdiggjort inden udgangen af 2026. Konsulentvirksomheden bag klimaanalysen præsenterer kort resultaterne på mødet.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- klimaanalysen drøftes.

Sagsfremstilling

Teknik og Klima har bestilt en klimaanalyse af et konsulentfirma for at få opdaterede data og en status på Klimaplanen, samt at få beregninger på hvor store effekter mulige nye tiltag vil have for den fremtidige CO₂-udledning.

Klimaanalysen indeholder to scenarier – et Business-As-Usual-scenarie for CO₂-udledningen (hvis der ikke gennemføres yderligere klimatiltag) og et tiltagsscenarie (hvis vi laver klimatiltag, der ligger ud over de nationale tiltag), samt muligheder for nye klimatiltag.

Haderslev Kommune skal revidere sin nuværende Klimaplan 2022-2050 for at opdatere den med nyeste data og erfaringer, samt sikre ambitiøse og realistiske mål for CO₂-reduktion og klimatilpasning. Revisionen sker i overensstemmelse med CONCITO/C40s nye rammeværk, CCTF (Cities Climate Transition Framework).

Revisionen af klimaplanen skal sikre, at initiativerne i den fortsat er relevante og effektive i forhold til at opfylde Haderslev Kommunes klimamål om at reducere CO₂-udledningen og blive CO₂-neutral. Klimaplanen skal også have effektive tiltag mod konsekvenserne af et voldsommere klima. Klimaplanen bidrager desuden til at opfylde både nationale og internationale klimamål.

Siden udarbejdelsen af klimaplanen i 2022 er der gennemført en lang række tiltag, ligesom metoderne for opgørelse af CO₂-udledning på kommuneniveau er blevet udviklet betydeligt i forhold til datagrundlag og opgørelsesmetode. Desuden er der taget en række politiske beslutninger på nationalt plan, nye lokale tiltag er kommet til og andre tiltag blevet uaktuelle.

I klimaanalysen er ikke indregnet skoves CO₂-optag, da disse tal svinger meget fra år til år. Spareenergi, der udarbejder energi- og CO₂-regnskaberne, er ved at forbedre datakvaliteten. Klimaanalysen kan give indsigt i, hvor langt Haderslev Kommune er i forhold til klimamålene, samt hvilke CO₂-potentialer yderligere tiltag vil give for at opnå klimamålsætningerne.

Processen for revidering af klimaplanen og identifikation af nye mulige tiltag omfatter både en gennemgang af eksisterende tiltag, dialog om hvilke nye områder der med fordel kan prioriteres, samt anbefalinger baseret på erfaringer fra andre kommuner og konsulentfirmaet, der udfører klimaanalysen.

I foråret 2026 vil den nye kommunalbestyrelse skulle arbejde med forslag til en revideret klimaplan for Haderslev Kommunes grønne omstilling med en 70 % CO₂-reduktion i 2030, klimaneutralitet i 2050 samt effektive

klimatilpasningstiltag. Den reviderede klimaplan skal vedtages inden udgangen af 2026.

Denne sag danner grundlag for en opfølgende sag i efteråret 2025, hvor den nuværende kommunalbestyrelse får mulighed for at give anbefalinger til den kommende revision af Haderslev Kommunes klimaplan.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Resume af klimaanalyse

Energi og CO₂-opgørelse for Haderslev Kommune som geografisk omra^ode 2023

Indsatskatalog

Klimaanalyse notat

Scenarienotat - Haderslev Kommune 2023

Scope 3 reduktionstiltag

Fraværende Bent Kloster

Punkt 150: Budgetopfølgning pr. 30. juni 2025

24/21070

Sagsresume

Orientering om Teknik- og Klimaudvalgets aktuelle økonomi gennem budgetopfølgning pr. 30. juni 2025. Teknik og Klima forventer, at driftsbudgettet overholdes med et regnskabsresultat tæt på 0,0 mio. kr. På anlæg forventes pr. 30. juni 2025 en overførsel af periodeforskydninger fra 2025 til 2026 på ca. 20,0 mio. kr.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Budgetopfølgningen for Teknik- og Klimaudvalget er opdateret med korrigeret budget og forbrug pr. 30. juni 2025. Oversigten viser nettodriftsudgifter samt en oversigt for anlægsprojekter. Ved et liniært forbrug hen over året ville forbrugsprocenten på nuværende tidspunkt være 50 %.

I tabel 1 nedenfor vises nettodriftsudgifterne opgjort i hovedtræk.

Tabel 1:

Drift - Beløb i mio. kr.	2025		2024	
	Korr. budget	Forbrug	Forbrugs %	Forbrugs %
Skattefinansieret område	207,8	111,8	53,8 %	46,9 %
Serviceudgifter	191,6	106,8	55,8 %	48,7 %
Vinter- og klimaberedskab samt vejafvandingsbidrag	16,2	4,9	30,3 %	24,3 %
Brugerfinansieret område	0,3	0,2	73,1 %	73,0 %
I alt	208,1	112,0	53,8 %	46,9 %

Af bilag 1 fremgår en mere detaljeret oversigt over drift pr. 30. juni 2025.

I tabel 2 vises udvalgets budget og forbrug på anlægsprojekter i alt.

Tabel 2:

Anlæg - Beløb i mio. kr.	2025		
	Korr. budget	Forbrug	Forbrugs %
Anlægsudgifter	95,1	31,2	32,9 %

Skattefinansieret område:

Serviceudgifter:

I 2025 er der et omstillingsbidrag for 2025 på 1,0 mio. kr. samt en tidligere organisationsændring som håndteres indenfor udvalgets budgetramme. Budgettet forventes overholdt med et regnskabsresultat tæt på 0,0 mio. kr.

Grøn Trepert er igangsat i 2025, og der forventes at tilgå ca. 3 mio. kr. ved midtvejsreguleringen, som skal bruges til den opgave.

Vinter- og klimaberedskab samt vejafvandingsbidrag:

Teknik og Klima forventer ikke merudgifter på vinter- og klimaberedskabskonto eller på vejafvandingsbidrag pr. 30. juni 2025. Forbrug på vinter- og klimaberedskabskonto er afhængigt af vejret. Vejafvandingsbidraget er afhængigt af Provas' anlægsaktiviteter i 2025.

Eventuel mindreudgift på vinter- og klimaberedskabskonto overføres ved regnskabsafslæggelse 2025, og eventuel merudgift afregnes via kassen i forbindelse med regnskabsafslæggelse 2025. Eventuelle mer- eller mindreudgifter på vejafvandingsbidrag afregnes via kassen i forbindelse med regnskabsafslæggelse 2025.

Brugerfinansieret område:

Under udvalget er der to brugerfinansierede områder: Affald, husholdninger og jordflytning, erhverv. Områderne er finansieret af takster. De brugerfinansierede områder skal hvile i sig selv over år. Eventuelt mer- eller mindreforbrug overføres til året efter og afregnes med brugerne i kommende år.

Anlæg:

Pr. 30. juni 2025 er der 32 igangværende anlægsprojekter, hvoraf 11 projekter forventes afsluttet i 2025. Der forventes en overførsel af budget på ca. 20,0 mio. kr. fra 2025 til 2026 på 21 anlægsprojekter.

Af bilag 2 fremgår mere detaljeret økonomioversigt med status på igangværende anlægsprojekter.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Drift pr. 30. juni 2025

Anlægsprojekter pr. 30. juni 2025

Fraværende Bent Kloster

Punkt 151: Ændring til supplerende budgetforslag 2026-2029 Pulje til cykelstier

25/2538

Sagsresume

Beslutning om at acceptere Vejdirektoratets tilbud om tilsagn på 50% medfinansiering af to cykelstiprojekter Haderslev-Fjelstrup og Vojens-Jegerup under forudsætning af, at kommunen har afsat tilsvarende midler i budget 2026-2029 til cykelstierne. Projekterne koster i alt 32,5 mio. kr., hvoraf kommunens andel er 16,3 mio. kr.

Beslutning om at fremsende opdateret supplerende budgetforslag til budgetprocessen 2026-2029 for projekt Pulje til udmøntning af cykelstiplan, hvor der i stedet for 5 mio. kr. i 2029 søges om 7,2 mio. kr. fordelt på år 2026-2028.

Beslutningskompetence ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- Vejdirektoratets tilbud om medfinansiering på 50% på to cykelstiprojekter Haderslev-Fjelstrup og Vojens-Jegerup accepteres under forudsætning af, at der er afsat i alt 16,3 mio. kr. i kommunens budget 2026-2029 til cykelstierne.
- der til budgetprocessen 2026-2029 fremsendes opdateret supplerende budgetforslag til projekt Pulje til udmøntning af cykelstiplan, jfr. bilag 2.

Sagsfremstilling

Vejdirektoratet har meddelt tilsagn om 50% medfinansiering til to cykelstiprojekter Haderslev-Fjelstrup og Vojens-Jegerup. Vejdirektoratet og kommunen vil skulle finansiere projekterne med 16,25 mio. kr. hver. Vejdirektoratet forventer at udsende tilsagn i løbet af september 2025. Projekterne skal være afsluttet senest 6 år fra tilsagnsdatoen. Accept af tilskud skal ske senest 1 år efter tilsagnet er givet.

Projekt cykelsti Haderslev til Fjelstrup forventes at andrage 24,5 mio. kr. Heraf er Haderslev Kommunes andel 12,25 mio. kr. I 2026 udføres myndighedsbehandling, projektering og arealerhvervelser. Projektet forventes anlagt i 2027 og 2028.

Projekt cykelsti Vojens til Jegerup forventes at andrage 8,0 mio. kr. Heraf er Haderslev Kommunes andel 4,0 mio. kr. I 2026 udføres myndighedsbehandling, projektering og arealerhvervelser. Projektet forventes anlagt i 2027.

Kommunens egenfinansiering til de to projekter udgør 2,2 mio. kr. mere end der er afsat i udvalgets fremsendte tekniske og supplerende budget, hvor der kun er foreslået afsat 14,1 mio. kr. til cykelstipuljen i årene 2026-2029. Det supplerende budgetforslag til pulje til cykelstier som pt. foreligger til budgetprocessen foreslås ændret fra 5 mio. kr. til 7,2 mio. kr. Det opdaterede forslag indeholder ligeledes, at der fremrykkes budget mellem årene.

Hvis der ikke afsættes ekstra budget på 7,2 mio. kr. til cykelstipuljen i de kommende budgetforhandlinger, kan et alternativ være, at kommunen må takke nej til det ene eller begge tilbud fra Vejdirektoratet om 50 % medfinansiering. Et andet alternativ er at rykke på tidsplan, så den ene cykelsti udføres 1-2 år senere. Et tredje alternativ er, at det manglende budget til kommunens egenfinansiering findes under andre projekter afsat i det tekniske budget.

Økonomiske forhold

I nedenstående tabel vises fordelingen pr. år til de to cykelstiprojekter set i forhold til Teknik- og Klimaudvalgets fremsendte budgetforslag 2026-2029:

I mio. kr.	2026	2027	2028	2029	I alt
Cykelsti Haderslev-Fjelstrup	1,0	7,5	16,0	-	24,5
Cykelsti Vojens – Jegerup, brutto	0,5	7,5	-	-	8,0
I alt udgifter pr. år	1,5	15,0	16,0	-	32,5
Indtægter fra staten pr. år	-0,7	-7,5	-8,0		-16,2
Kommunens finansiering – netto	0,8	7,5	8,0	-	16,3
Afsat i kommunens budgetforslag 2026-2029 - netto:					
- Teknisk budget	-	4,1	5,0	-	9,1
- Supplerende budget	-	-	-	5,0	5,0
Ændring til supplerende budgetforslag, netto	0,8	3,4	3,0	-5,0	2,2

Det tidligere supplerende budgetforslag 2026-2029 på netto 5 mio. kr. opjusteres til netto 7,2 mio. kr., og budget foreslås i stedet fordelt således pr. år:

I mio. kr.	2026	2027	2028	2029	I alt
Pulje til Udmøntning af cykelstiplan, netto	0,8	3,4	3,0	-	7,2

Af bilag 1 fremgår det oprindelige supplerende budgetforslag til budgetprocessen 2026-2029.

Af bilag 2 fremgår det opdaterede supplerende budgetforslag til budgetprocessen 2026-2029, fordelt på udgifter og indtægter. Det vil være bilag 2, som skal indgå i budgetforhandlingerne i stedet for bilag 1.

Drift af de to nye cykelstier vil beløbe sig til ca. 0,2 mio. kr. i 2028 og 0,5 mio. kr. fra 2029.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Oprindeligt supplerende budgetforslag cykelstipuljen

Opdateret supplerende budgetforslag 2026-2029 Pulje til udmøntning af cykelstiplan

Fraværende Bent Kloster

Punkt 152: Forslag til kommuneplantillæg 5-2025 og lokalplan 14-4 Solenergianlæg ved Kastvrå

24/10966

Sagsresume

Beslutning om at forslag til Kommuneplantillæg 5-2025, forslag til Lokalplan 14-4 Solenergianlæg ved Kastvrå, udkast til miljørapport for solcelleprojektet og udkast til §25-tilladelse for solcelleprojektet sendes i offentlig høring i otte uger. Planerne og miljørapporten giver mulighed for etablering af et solenergianlæg. Ved vedtagelse af planen ændres anvendelsen fra landbrugsjord til teknisk anlæg.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til kommuneplantillæg 5-2025 udsendes i offentlig høring i otte uger.
- forslag til lokalplan 14-4 Solenergianlæg ved Kastvrå udsendes i offentlig høring i otte uger.
- miljørapport udsendes i offentlig høring i otte uger.
- miljørapportens §25-tilladelse udsendes i offentlig høring i otte uger.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse besluttede den 2. april 2024 at igangsætte udarbejdelsen af kommuneplantillæg og lokalplan for Solenergianlæg ved Kastvrå, se bilag 1. Planforslagene er udarbejdet på baggrund af et ønske fra en lokal lodsejer, som i dag ejer hele matriklen.

Området er i dag landbrugsjord og er beliggende umiddelbart nord for Kastvrå, ved udkørslen fra Kastvrå Bygade til Sommerstedvej.

Lokalplanens formål er:

- at udlægge området til teknisk anlæg i form af et solenergianlæg til elproduktion med de for driften nødvendige tekniske anlæg og bygninger, herunder transformestationer og batterier.
- at fastlægge områdets overordnede disponering med henblik på at sikre beskyttelse af områdets natur, kulturhistoriske og arkæologiske værdier.
- at sikre etablering af afskærmende beplantning omkring solenergianlægget.
- at sikre mulighed for etablering af faunapassager, der tilgodeser dyrelivet i området.
- at sikre vejadgang til området via Sommerstedvej.
- at sikre, at området reetableres som landbrugsareal, når solenergianlægget tages ud af drift.

Lokalplanen giver mulighed for opførelse af det reviderede projekt på 33 HA som omfatter et solenergianlæg med tilhørende teknikbygninger i form af transformere, lynafledere og batterianlæg. Lokalplanen sikrer, at der ved opførelsen af solenergianlægget udføres passende afværgeforanstaltninger primært til håndtering af den visuelle påvirkning i form af beplantning omkring området, se bilag 2.

Lokalplanen understøtter Haderslev Kommunes klimaplan, som har et mål om 250 hektar solenergianlæg.

Parallelt med planen er der udarbejdet en samlet rapport, der indeholder både en miljørapport for planen og en

miljøkonsekvensrapport for solenergiprojektet, se bilag 4.

På baggrund af miljøvurdering af projektet er der udarbejdet et udkast til §25 tilladelse, som omhandler selve solcelleprojektet, se bilag 5.

Miljørapportens §25-tilladelse opstiller vilkår og sikrer forhold, som ikke kan reguleres i en lokalplan herunder, blandt andet at:

- risiko for forurening med PFAS og olie minimeres gennem dokumentation og sikkerhedsforanstaltninger.
- støjgrænser overholdes efter gældende vejledninger, og at kommunen kan kræve dokumentation for overholdelse årligt.
- al trafik til og fra området sker via Sommerstedvej, med krav om skiltning, støvreduktion og rengøring af vejarealer.
- anlægget fjernes senest ét år efter driftsophør.
- bygge- og anlægsarbejde anmeldes og begrænses til bestemte tidspunkter.

Planforslagene sendes i offentlig høring i otte uger. Kommuneplantillægget og lokalplanen forventes endeligt vedtaget af kommunalbestyrelsen i december 2025. Tidsplan for planarbejdet ses i bilag 6.

Der planlægges et borgermøde imens forslaget til lokalplanen er i offentlig høring.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Kommunalbestyrelsen 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt, idet det anbefales, at bestemmelse 7.4 i lokalplanen ændres, således at træer og buske opnår en højde på minimum 5 m. Der appelleres til, at beplantning etableres inden opsætning af solcelleanlægget.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

KB dagsordenspunkt 2. april 2024

Forslag til Lokalplan 14-4 Solenergianlæg ved Kastvrå

Forslag til Kommuneplantillæg 5-2025 til Tekniskanlæg, solenergianlæg

Miljøvurdering af solenergianlæg ved Kastvrå

Udkast til § 25 tilladelse

Tidsplan

Kort - Placeringsoversigt

Fraværende Bent Kloster

Punkt 153: Det videre forløb for solcelleprojektet ved Skrydstrup

22/22603

Sagsresume

Beslutning om at fortsætte arbejdet med en revideret projektafgrænsning, hvor BESS (Battery Energy Storage System) accepteres som alternativ til Power-to-X (PtX) som energikrævende virksomhed – i tråd med det krav, der blev stillet som forudsætning for igangsætning af projektets planlægning. Ansøger ønsker at prioritere et BESS-anlæg (Battery Energy Storage System) frem for PtX, da Forsvarets tilbagemelding har skabt usikkerhed omkring etableringen af PtX i det planlagte solcelleområde. På baggrund af denne tilbagemelding har ansøger revideret projektafgrænsning for solcelleområdet.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget anbefaler overfor kommunalbestyrelsen, at

- det reviderede projektforslag indeholdende BESS-anlæg godkendes og gennemføres som én samlet planproces under forudsætning af Forsvarets godkendelse.

Sagsfremstilling

Den 1. oktober 2024 besluttede Haderslev Kommunalbestyrelse at igangsætte udarbejdelse af et forslag til kommuneplantillæg og lokalplan for et solenergiprojekt ved Skrydstrup. Pilotprojektet ved Skrydstrup blev oprindeligt udvalgt primært på grund af dets placering inden for Forsvarets røde kompensationszone.

Samtidig godkendte kommunalbestyrelsen Teknik- og Klimaudvalgets anbefaling om, at planlægningen skulle tage højde for en mulig fremtidig etablering af et PtX-anlæg eller en anden form for energikrævende virksomhed, samt at der senest ved planforslagets politiske behandling skal foreligge et konkret projekt for PtX-anlæg eller anden energikrævende virksomhed. Hvis ikke dette er tilfældet, må det samlede areal med solceller forventes reduceret, se bilag 1.

Det eksisterende projektforslag omfatter i alt 778 ha, hvor nettoarealet med solceller udgør 640 ha. Inden for projektområdet er der reserveret areal til et forventet PtX-anlæg, se bilag 2.

I forbindelse med det igangværende planarbejde har Forsvaret gjort indsigelse mod solcellernes afstand til radaranlæg (TACAN-anlæg). Forsvaret har desuden gjort indsigelse mod den foreslåede placering af et PtX anlæg, da afstanden til en flyoperativ flyvestation på cirka 2 km indebærer en risiko for især SAR-helikopteren (Search And Rescue helikopter) og andre beredskabsflyvninger, se bilag 3.

Ansøger og Haderslev Kommune har anmodet Forsvaret om at præcisere, om og hvor et eventuelt PtX-anlæg kan placeres i området. Der afventes fortsat en endelig afklaring, men Forsvaret har oplyst, at en tilbagemelding forventes i september/oktober 2025. Teknik og Klima bemærker dog, at Forsvaret tidligere har udsendt tilbagemeldinger i projektets forløb.

Med afsæt i Forsvarets tilbagemeldinger har ansøger tilpasset projektafgrænsningen, så den nødvendige respektafstand, til TACAN-anlægget, kan overholdes. I den reviderede projektafgrænsning fastholdes bruttoarealet på i alt 778 ha, mens nettoarealet til solceller og teknik (inkl. hegn og beplantningsbælter) er reduceret til 607 ha, se bilag 4.

På baggrund af tidligere dialoger med Forsvaret vurderer Teknik og Klima og ansøger, at sandsynligheden for godkendelse af et PtX-anlæg inden for solcelleområdets afgrænsning er lav. For at sikre fremdrift, afklaring for lodsejere og fastholde solcelleprojektets omfang anmoder ansøger derfor om, at der i stedet for et PtX-anlæg kan etableres et batterianlæg – et såkaldt Better Energy Storage System (Bess-anlæg). Med andre ord anmoder ansøger om, at et BESS-anlæg kan rummes i beslutningen fra oktober 2024 om etablering af PtX-anlæg. Forslag til placering af BESS-anlæg fremgår ligeledes af bilag 4.

Et BESS-anlæg lagrer elektricitet i batterier og kan både optage strøm fra elnettet eller vedvarende energikilder (som sol og vind) samt afgive strøm igen, når der er behov. Det kan anvendes til at udligne udsving i elproduktion, skabe balance i elnettet, flytte elforbrug i tid - for eksempel at lagre billig strøm om natten og afgive den i spidsbelastning - samt sikre backup ved strømudfald, se bilag 5.

Et PtX-anlæg omdanner grøn strøm fra sol og vind til brint, brændstof, varme eller andre produkter. Det gør det muligt at gemme strømmen og bruge den senere – for eksempel i lastbiler, fly eller industrien. På den måde hjælper anlægget med at udnytte overskudsstrøm og mindske brugen af olie og gas, se bilag 6.

Teknik og Klima vurderer, at Forsvaret vil være mere positivt indstillet over for et BESS-anlæg, og der er sendt en konkret forespørgsel herom. Planlægning for solceller og BESS vil kunne gennemføres som én samlet proces, mens planlægning for solceller og PtX, jf. beslutningen fra oktober 2024, skal ske som to separate planprocesser.

Afslutningsvist bemærkes, at Teknik og Klima har modtaget et udkast til afgrænsning af miljøkonsekvensrapport fra ansøger indeholdende BESS anlæg. Afgrænsningsnotatet forventes at blive sendt i høring hos berørte myndigheder ved udgangen af august eller begyndelsen af september, såfremt det beslutes at tillade etablering af BESS-anlæg. Den løbende dialog med arbejdsgrupperne i lokalområdet fortsætter, og der planlægges dialogmøde i andet halvår 2025.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Benny Bonde stemmer imod.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

KB dagsordenspunkt 1. oktober 2024

Eksisterende projektområde Solpark Skrydstrup

Høringssvar på henvendelse vedrørende udlæg af større område til solcellepark umiddelbart vest for Flyvestation Skrydstrup

Revideret projekt for Solpark Skrydstrup d. 8.7.2025

Hvad er BESS, batterianlæg

Hvad er Power-to-X

Kort - Placeringsoverigt

Fraværende Bent Kloster

Punkt 154: Detailhandel, Ny Erlevvej 19 og Erlev Bjerger

24/12661

Sagsresume

Beslutning om, hvorvidt der skal arbejdes for at igangsætte ny planlægning, der muliggør ny dagligvarebutik ved Ny Erlevvej 19, eller om eksisterende planlægning skal bibeholdes for at muliggøre udvikling ved Erlev Bjerger. Teknik- og Klimaudvalget har besluttet at arbejde for igangsætning af planlægning ved Ny Erlevvej 19. Planlægningen forudsætter, at eksisterende lokalcenter ved Ny Erlevvej skal udvides og opgraderes til bydelscenter, og at eksisterende bydelscenter ved Erlev Bjerger samtidigt nedgraderes til lokalcenter. Der har været dialog med udviklere på Ny Erlevvej og med ejere på Erlev Bjerger. Derudover er der modtaget ansøgning om byggetilladelse ved Erlev Bjerger til opførelse af nye butikslokaler og tilbygning til eksisterende Rema-butik.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- det besluttes, hvilket af de i sagsfremstillingen beskrevne scenarier der skal arbejdes videre med

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede 7. april 2025, at der kunne arbejdes videre med kommuneplantillæg og lokalplan for ny dagligvarebutik og bydelscenter ved Ny Erlevvej 19, se bilag 1. Beslutningen blev truffet på baggrund af trafikanalyse, detailhandelsredegørelse og konsekvensvurdering, se bilag 2. Detailhandelsredegørelsen indeholder en anbefaling om, at bydelscenteret ved Erlev Bjerger sideløbende med den planlægning, der ønskes igangsat, ændres til et lokalcenter. Det betyder, at arealrammen, dvs. det samlede antal butikskvadratmeter, til detailhandelsbutikker her nedjusteres fra 3.600 m² til 2.400 m², som vil skulle ske igennem et kommuneplantillæg og en ændret lokalplan.

Det blev oplyst, at Teknik og Klima forud for en eventuel igangsætning af planlægning ville kontakte REMA Etablering med henblik på dialog, da de som ejer af ikke udnyttet byggegrund fratages en mulighed for at etablere yderligere detailhandel.

Efter dialog har REMA Etablering tilkendegivet, at de ikke har ønske om, at der ændres på den nuværende detailhandelsstruktur med et bydelscenter ved Erlev Bjerger. Baggrunden herfor er især, at de siden september 2024 har været i dialog med mulige lejere, der er interesserede i at etablere sig her på den grund, som REMA Etablering har ejet siden juli 2023. De mulige lejere er en restaurant, et apotek og en anden dagligvarebutik. Dette ønske er i overensstemmelse med den nuværende detailhandelsstruktur og lokalplanen for området, hvilket REMA Etablering har fået bekræftet ved en telefonisk henvendelse til Teknik og Klima i 2024.

REMA Etablering har efterfølgende sendt en skriftlig tilkendegivelse, se bilag 3, af at eksisterende udpegning i Kommuneplan 2025 som bydelscenter og tilhørende kommuneplanramme 10.11.CE.01 ønskes bibeholdt, da de har et konkret projekt på vej. De har opstartet byggesag 18. juni 2025 om etablering af bebyggelse til dagligvarebutikker i form af et apotek og en anden butik på ejendommen på i alt 1242 m², samt en mindre udvidelse af eksisterende REMA butik til at omfatte i alt 1200 m². Fuldstændig ansøgning om byggetilladelse til opførelse af ny bygning samt til udvidelse af eksisterende REMA 1000-butik på naboejendommen er på nuværende tidspunkt under udarbejdelse ved ekstern bygherrerådgiver og forventes indsendt til kommunen august 2025. REMA Etablering har en forventning om at der i forbindelse med behandling af deres byggeansøgning, se bilag 4, meddeles byggetilladelse i overensstemmelse med lokalplanen.

For projektet på Ny Erlevvej 19 er der modtaget revideret situationsplaner i uge 27 og 28, der forventes at danne grundlag for udarbejdelse af lokalplangrundlaget. Projektet er stadig i et tidligt stadie, og der forventes tidligst en igangsætning på Teknik- og Klimaudvalgets møde i oktober 2025. Projektet omfatter en dagligvarebutik på 3500 m² med dertilhørende faciliteter som parkering og ændret vejprojekt, se bilag 5. Teknik og Klima vurderer, at der fortsat skal arbejdes med det modtagne forslag til situationsplan, før det kan indgå som en del af lokalplangrundlaget – og dermed igangsætningssagen i oktober.

Med baggrund i de nye oplysninger i sagen om REMA Etablerings ønske om udnyttelse af den gældende arealramme til detailhandelsbutikker i bydelscenteret ved Erlev Bjerger, er der behov for en afklaring af, om der fortsat skal arbejdes henimod en igangsætningssag for projektet ved Ny Erlevvej 19.

Projektudvikler for Ny Erlevvej 19 er blevet orienteret om sagens udvikling og har fået mulighed for at fremsende en udtalelse. Det fremgår af denne at de fastholder ønsket om at udvikle og igangsætte planlægning for en ny dagligvarebutik. (Se bilag 6)

Teknik og Klima har nedenfor kort beskrevet 2 scenarier, herunder mulige konsekvenser, for den videre sagsgang.

Scenarie 1

Teknik- og Klimaudvalgets beslutning fra d. 7. april 2025 fastholdes og der arbejdes videre med at færdiggøre et lokalplangrundlag for dagligvarebutik, Ny Erlevvej 19, til politisk behandling i oktober 2025. Hvis der træffes beslutning om igangsætning af nyt kommuneplantillæg og ny lokalplan indebærer dette, at lokalcentret ændres til bydelscenter med udvidet afgrænsning, og at der sideløbende igangsættes en kommune- og lokalplanlægning, der ændrer bydelscenteret ved Erlev Bjerger til lokalcenter. (se bilag 7)

En konsekvens af denne beslutning vil være, at der skal meddeles afslag på REMA Etablerings byggeansøgning om etablering af restaurant, apotek og anden dagligvarebutik – den mindre udvidelse af eksisterende REMA butik vil dog kunne tillades. Samtidig med afslaget er det nødvendigt at nedlægge forbud efter planlovens §14. Med planlovens § 14, kan kommunalbestyrelsen nedlægge forbud mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan. Et forbud efter § 14 er et foreløbigt retsmiddel, der giver kommunen mulighed for at modsætte sig etablering af forhold på en ejendom, som ellers ville være lovlige, f.eks. efter en gældende lokalplan, fordi kommunen ønsker at vedtage en (ny) lokalplan.

Hvis der nedlægges et § 14 forbud kræver det, at kommunen senest inden for 12 måneder offentliggør forslag til en ny lokalplan for området ved Erlev Bjerger. Nedlæggelse af § 14 forbud er en afgørelse, der kan påklages til Planklagenævnet.

Scenarie 2

REMA Etablerings ansøgning om byggetilladelse behandles i henhold til de muligheder lokalplanen giver. Ansøger kan udnytte sin nuværende byggeret.

Det betyder også at den nuværende udpegning af Erlev Bjerger som bydelscenter fastholdes.

Konsekvensen af denne beslutning vil være, at der ikke kan udpeges et nyt bydelscenter ved Ny Erlevvej. Projektudvikler for etablering af ny dagligvarebutik ved Ny Erlevvej meddeles, at Haderslev Kommune med baggrund i den modtagne ansøgning om byggetilladelse ikke ser mulighed for igangsætning af kommune- og lokalplanlægning der tillader etablering af dagligvarebutik på 3.500 m².

Ud fra den foreliggende detailhandelsredegørelse og Planlovens bestemmelser vurderer Teknik og Klima, at der ikke kan argumenteres for, at der kan være behov for 2 bydelscentre i Sydbyen i Haderslev, idet de i væsentligt omfang vil betjene det samme opland. Dette uanset at eksisterende lokalcenter ved Ny Erlevvej i tidligere kommuneplanlægning (dvs indtil 2017) har været udpeget som bydelscenter.

Med baggrund i sagens udvikling, er der behov for at kommunalbestyrelsen tager stilling til, hvilket af de to scenarier, Teknik og Klima skal arbejde videre med.

Økonomiske forhold

Juridiske aspekter

Planlægning efter planloven er som det klare udgangspunkt erstatningsfri regulering. Det vil sige, at planmyndigheden uden at blive erstatningsansvarlig over for borgere og erhvervsdrivende kan vedtage planlægning, som er i overensstemmelse med planlovens regler. Det er Teknik og Klimas vurdering, at reguleringen som beskrevet i de ovenfor nævnte scenarier er omfattet af dette udgangspunkt om erstatningsfri regulering.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Et flertal i Teknik- og Klimaudvalget anbefaler scenarie 2. Kim Kabelka og Benny Bonde anbefaler scenarie 1.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

TKU dagsordenspunkt 7. april 2025

Detailhandelsredegørelse og konsekvensvurdering

Udtalelse fra REMA Etablering om planmæssige forhold

Forhåndsdiagram til byggeansøgning REMA

Dagligvarebutik, Haderslev-Situationsplan, forslag 09.07.25

Udtalelse Ny Erlevvej_oplæg_rev2

Kortbilag detailhandel

Fraværende Bent Kloster

Punkt 155: Nedrivning af bevaringsværdig bygning, Medstedgårdsvej 14, 6100 Haderslev

25/10231

Sagsresume

Beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til nedrivning af den bevaringsværdige bygning på Medstedgårdsvej 14, 6100 Haderslev. Haderslev Kommune har i forbindelse med høring af dispensationssagen modtaget 2 høringssvar, fra By og Land Haderslev og fra Museum Sønderjylland. Bygningen er udpeget som bevaringsværdig med en SAVE værdi på 4.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller

- det besluttes, hvorvidt der skal nedlægges et forbud mod nedrivning.

Sagsfremstilling

Teknik og Klima har modtaget en ansøgning om nedrivning af en bevaringsværdig bygning beliggende Medstedgårdsvej 14, 6100 Haderslev.

Ejendommen er opført i 1777 og er en traditionel mindre landejendom. Huset ligger indenfor den lille landsby Medsted, i Halk Sogn. Stuehuset er overvejende bevaret i sin ydre geometri, men hoveddør og et vindue i nordfacade er afblændede. Der er isat uoriginale vinduer og hoveddør af nyere dato. Tagdækning består af stråtag og ydervægge er hvidpudset murværk. (se bilag 1-2) Historisk foto fra 1959 viser de oprindelige vinduesformater, der har været sidehængte rammer med vandrette sprosser og hoveddørens oprindelige placering i nordfacaden. Det viser også en oprindelig skorstenspipe. (se bilag 3)

Stuehuset er i Kommuneplan 2025 udpeget som bevaringsværdigt og er registreret efter SAVE metoden med en bevaringsværdi på 4, der er middel bevaringsværdi. SAVE registreringen er foretaget i 1989. Ejendommen indgår ikke som en del af et udpeget kulturmiljø og er ikke omfattet af en lokalplan.

Ejer oplyser at de har solgt ejendommen med det forbehold at der foreligger en nedrivningstilladelse. De har ejet det i 20 år og i den tid kun benyttet det som sommerbolig, da det ikke er muligt at varme huset op om vinteren, da det ikke lever op til nutidige krav om isolering og indeklima. Husets elinstallation er ikke tidssvarende. Huset opvarmes med el og en brændeovn og har energimærke F. Ejer/ny køber vurderer det ikke rentabelt at opdatere huset til helårsbeboelse, og derfor ønsker kommende ejer at opføre et nyt hus. Det oplyses at der er problemer med den bærende konstruktion inde i huset hvor en jernbjælke er sat ind. (se bilag 4)

I forbindelse med den offentlige høring har Teknik og Klima modtaget to høringssvar, fra Museum Sønderjylland og By & Land Haderslev.

By og Land Haderslev lægger vægt på bygningens høje alder, der alene gør at den har høj bevaringsværdi. Det påpeges, at 'Den var, indtil den fik sit nuværende udseende, hvilket er sket indenfor de sidste 50 – 60 år, et fint eksempel på en lille østslesvigsk landejendom fra slutningen af 1700-tallet, som der ikke er mange tilbage af.' Foreningen anbefaler at tilbageføre til oprindeligt udseende med vindueshuller i gadefacaden og evt erstatte udhuset med en tilbygning til huset, se bilag 5.

Museum Sønderjylland bemærker også husets usædvanlige høje alder, og at det grundlæggende er egnstypisk med sine ret lave vægge og det højtreste stråtag. Blændingerne har svækket den bevaringsmæssige værdi og den taktfaste rytme, men dette kan forholdsvist nemt genoprettes. '250 år gamle huse er der ikke overvældende mange af, så dem bør der værnes om, når det er muligt.', se bilag 6.

Museum Sønderjylland er desuden kommet med en arkæologisk vurdering, der beskriver, at der er fundet adskillige fortidsminder rundt omkring og tæt ved den pågældende ejendom og at der på Haderslev Næs og i området omkring Medsted er adskillige gravhøje. Den konkluderer at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved nybyggeri, og anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse, hvis der skal bygges. Ansøger er orienteret om dette, se bilag 7.

Ved besigtigelse ses det at ejendommen fremstår relativ intakt, dog med enkelte ændringer og tilstanden af den ydre klimaskærm er nogenlunde godt vedligeholdt. Indenfor er huset af ældre dato og det vil givetvis kræve en modernisering og en energirenovering at anvende det til helårsbeboelse og for at opnå en moderne standard med bedre indeklima.

Det er Teknik og Klimas vurdering, at der med få indgreb i facaderne kan opnås et oprindeligt udtryk på denne landejendom. Tilmed har den en alder, hvor der ikke findes mange velbevarede eksemplarer i samme stand i det ydre, der er det bevaringsværdige.

Teknik og Klima beder derfor udvalget om at tage stilling til, om der skal nedlægges forbud imod en nedrivning.

Hvis der nedlægges et forbud mod nedrivning, skal kommunen indenfor ét år have et forslag til en lokalplan for området klar.

Økonomiske forhold

Hvis der fastholdes et forbud mod nedrivning af Medstedgårdsvej 14, 6100 Haderslev, kan der være økonomiske konsekvenser for Haderslev Kommune, hvis ejeren forlanger, at Haderslev Kommune overtager ejendommen mod erstatning, jævnfør planlovens § 49.

Overtagelsespligten påhviler dog kun kommunen, hvis ejeren kan dokumentere et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgrad for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, der ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Det skal være lokalplanens nedrivningsforbud, der er skyld i det "væsentlige misforhold".

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Sagen udsættes med henblik på nærmere afklaring af kommunens eventuelle overtagelsespligt eller økonomiske forpligtelser

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Besigtigelse 13.05.2025

historisk foto

Fotos fremsendt af ansøger

kommentarer til hørings svar.pdf

Hørings svar fra By & Land

Hørings svar fra Museum Sønderjylland

Arkæologisk vurdering med kortbilag fra Museum Sønderjylland

Kort der viser placering

Fraværende Bent Kloster

Punkt 156: Høring om udpegning af nationale kulturmiljøer

25/12942

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af Haderslev Kommunes svar til høring om udpegning af nationale kulturmiljøer. Slots- og Kulturstyrelsen har foreslået at udpege Haderslev by som et nationalt kulturmiljø på grund af dens historiske bymidte med blandt andet domkirken og det middelalderlige gadenet. Udpegningen sker som led i en politisk aftale om at beskytte værdifulde kulturmiljøer.

Forvaltningen har udarbejdet udkast til høringssvar, hvori Haderslev Kommune er positiv overfor udpegningen og ser det som en anerkendelse af byens kvaliteter, der vil kunne styrke bosætning, erhverv og turisme. I høringssvaret understreges dog vigtigheden af, at udpegningen tillader fortsat udvikling, og der efterlyses klarhed om, hvordan det nationale tilsyn vil påvirke kommunens lokale planlægning.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima anbefaler, at Teknik- og Klimaudvalget, Vækst- og udviklingsudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- høringssvaret godkendes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har modtaget høring om udpegning af nationale kulturmiljøer, hvor den centrale del af Haderslev by er foreslået som nationalt kulturmiljø, se bilag 1-3. Baggrunden for udpegningen og ekspertudvalgets arbejde er den politiske aftale ”Opfølgning på evaluering af planloven af 15. juni 2022”, hvori der indgår en beslutning om sikring og udpegning af nationale kulturmiljøer.

Aftalen indebærer, at et ekspertudvalg i dialog med kommunerne udpeger kulturmiljøer, som skal varetages som nationale interesser i kommunal planlægning. Hensigten er at beskytte landets mest værdifulde bymiljøer fra middelalderen til midten af 1800-tallet, så deres bevaringsværdier bevares for fremtiden. Kulturministeren kan gøre indsigelse, hvis kommuneplaner ikke overholder bevaringsværdierne.

Fokus i udpegningen af de værdifulde bymiljøer er blandt andet intakte gadestrukturer, autentiske bygninger og miljøskabende elementer. Forvaltningen deltog i en byvandring med udvalget i 2024. Udvalget har efterfølgende udarbejdet et forslag til udpegning af nationale kulturmiljøer, som nu er sendt i høring hos kommunerne. Den endelige udpegning skal forelægges kulturministeren og aftalekredsen.

Ekspertudvalget har foreslået Haderslev på baggrund af byens karakteristiske træk, som opsummeres nedenfor:

- Haderslevs Historiske Bymidte: Haderslevs bymidte er et intakt og varieret bymiljø, hvor byens udvikling fra middelalderen til 1800-tallet kan aflæses i bystrukturen og de mange historiske bygninger. Vigtige bevaringsværdier inkluderer domkirken, det middelalderlige gadenet, gavlhusene, Slotsvandmøllen og byens profil med domkirken som pejlemærke.
- Byens Placering og Struktur: Byen ligger ved udløbet af Tørring Å i bunden af Haderslev Fjord. Byens placering på en moræneknold har historisk set gjort det muligt at krydse sumpområderne omkring byen. Byens gadenet danner et karakteristisk Y-mønster, hvor hovedgaderne Apotekergade og Nørregade deler sig syd for domkirken. Byens struktur går tilbage til middelalderen og kan aflæses i de lange, smalle grunde.

- Helhed og Byplan: Haderslevs bymidte fremstår som et intakt kulturmiljø med stor variation i bebyggelsen og en tydelig forbindelse til vandet. Byens profil defineres af domkirken, som er centralt placeret i det kuperede terræn. Bymiljøet er præget af lange, smalle grunde med gavlhuse, især i Slotsgade og omkring torvet. Samspillet mellem hovedgaderne og de mange gyder skaber et livligt bymiljø.
- Bygninger og Detaljer: Domkirken, der går tilbage til omkring 1250, er byens mest markante vartegn. Andre vigtige bygninger inkluderer latinskolen, det gamle apotek, Slotsvandmøllen og Hertug Hans' Hospital og Kirke. Byens gadebelægning og de mange røde teglhængte tage bidrager til byens særlige karakter.

Bevaringsværdier og Planlægning:

Det er et nationalt mål at bevare værdifulde bymiljøer og landskaber. Kulturmiljøer defineres som geografisk afgrænsede områder, der afspejler væsentlige træk af samfundets udvikling. Haderslev Kommune har udpeget flere værdifulde kulturmiljøer, som skal beskyttes gennem kommune- og lokalplanlægning. Udpegningen af værdifulde kulturmiljøer i kommuneplanen rummer ingen lovhjemlet beskyttelse i sig selv, men sætter en ramme og en målsætning for en respektfuld udvikling gennem den videre planlægning for områderne. Kommunen skal i sin lokalplanlægning sikre kulturmiljøernes bærende bevaringsværdier ved udvikling af de pågældende områder. Kommunen skal derfor udarbejde klare afgrænsninger af de værdifulde kulturmiljøer og beskrive deres bærende bevaringsværdier. Lokalplanlægningen for områder med værdifulde kulturmiljøer skal indarbejde og sikre disse bærende kulturværdier gennem lokalplanens formål og gennem bevarende bestemmelser for kulturmiljøets udvikling.

Udpegningen af Haderslevs bymidte som nationalt kulturmiljø vil understøtte kommunens arbejde med at bevare og udvikle området med respekt for dets historie og karakter. Dette initiativ vil bidrage positivt til bosætning, erhvervsudvikling og turisme i Haderslev.

Med udpegningen vil der blive tilføjet et ekstra lag af beskyttelse til landets mest velbevarede bymiljøer. Kulturministeren kan i dag frede enkeltbygninger og deres umiddelbare omgivelser efter bygningsfredningsloven. Denne kompetence er delegeret til Slots- og Kulturstyrelsen. Kommunerne skal desuden udpege værdifulde kulturmiljøer i deres kommuneplan. Desuden kan kommunerne i deres lokalplaner fastsætte bestemmelser om bevaring af eksisterende bebyggelse. Kulturministeren kan gøre indsigelse, hvis kommuneplaner ikke overholder bevaringsværdierne.

Høringen løber frem til den 5. september 2025. Forvaltningen har udarbejdet udkast til høringssvar som sendes på vegne af kommunalbestyrelsen, se bilag 4. I høringssvaret fremhæves det, at udpegningen er i tråd med kommunens nuværende planlægning for bevaring og udvikling af kulturarven, herunder Strategi for udvikling af Haderslev by og Kommuneplan 2025-2037.

Haderslev Kommune bemærker i høringssvaret, at det er vigtigt at kulturmiljøudpegningen tillader fortsat udvikling, så byen forbliver attraktiv. Bymidten er byens hjerte, og det er vigtigt, at det nationale kulturmiljøtilsyn tillader udvikling med respekt for bevaringsværdierne.

Derfor anføres det også, at Haderslev Kommune imødeser en uddybning af, hvordan styrelsens kommende praksis med tilsyn af planlægning indenfor kulturmiljøet vil blive og hvilken betydning det vil få for kommunens planlægning. Herudover, at kommunen ser frem til et godt og konstruktivt samarbejde med styrelsen og andre relevante parter om at sikre og udvikle vores kulturmiljøer.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Vækst- og Udviklingsudvalget 12. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Høringsbrev. Kommuner med udvalgte kulturmiljøer.pdf

Oversigt over udvalgte kulturmiljøer.pdf

NationaleKulturmiljøer_09-05-2025_web_lowres

Hørings svar Haderslev Kommune - udpegning af nationale kulturmiljøer

Fraværende Bent Kloster

Punkt 157: Scenarie for solcelleprojektet ved Strandelhjørn

24/8501

Sagsresume

Beslutning om den videre planlægning af solcelleprojektet ved Strandelhjørn og sammenhængen med lavbundsprojektet ved Nipså. Planlægningen for solcelleprojektet er i en afklaringsfase, hvor 3 mulige scenarier undersøges. Tønder Kommune har kommenteret på, hvad eventuelle ændringer har af betydning for lavbundsprojektet. Teknik og Klima anbefaler en tilpasning af solcelleprojektet, således der sættes tydelige rammer, og begge projekter kan fuldføres uafhængigt af hinanden (scenarie 3).

Beslutningskompetencen ligger ved Haderslev Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- scenarie 3 for det videre arbejde med solcelleprojektet i Strandelhjørn vælges.

Sagsfremstilling

Den 28. maj 2024 besluttede Haderslev Kommunalbestyrelse at indlede planlægningen af et solenergiprojekt ved Strandelhjørn. Projektet dækker 104 hektar og er beliggende i et område med lavbundslande, og projektet blev udvalgt netop for at kombinere lavbund med solceller, se bilag 1.

Den 4. november 2024 orienterede bygherren Teknik- og klimaudvalget om status på planprocessen, herunder dialogen med lokalsamfundet og kobling til tværkommunalt lavbundsprojekt i samme område, se bilag 2.

Den 29. oktober 2024 besluttede Haderslev Kommunalbestyrelse at godkende mellemfinansiering til realisering af lavbundsprojektet ved Nipså, se bilag 3. Projektet viser, at det er muligt at etablere et stort lavbundsprojekt på ca. 633 hektar på tværs af kommunerne Tønder, Aabenraa og Haderslev. Tønder Kommune er tovholder på projektet og har på vegne af alle tre kommuner fået godkendt en ansøgning om tilskud til etablering af lavbundsprojektet under Landbrugsstyrelsens tilskudsordning til lavbundsprojekter.

Solcelleprojektet og lavbundsprojektet følger to forskellige tidsplaner og befinder sig i to forskellige faser. Lavbundsprojektet ser ind i en tidshorizont på 4 år, hvis processen forløber hurtigt, men kan meget vel være en 8-årig periode. Fasen hvori der skal laves aftaler med lodsejerne kan meget vel gå hurtig, men det at finde erstatningsjord er en tidskrævende proces. Planprocessen for solcelleprojektet kan derimod, afhængigt af valgt scenarie, færdiggøres indenfor et år.

Pilotprojektet ved Strandelhjørn er i en fase, hvor det er nødvendigt at beslutte et bestemt scenarie, for at projektet kan realiseres. Tre forskellige scenarier for det videre arbejde med solcelleprojektet og lavbundsprojektet er drøftet med solcelleudvikler og projektleder for lavbundsprojektet. Scenarierne beskrives nedenfor:

1. Planarbejdet for solcelleprojektet ved Strandelhjørn fortsætter med den oprindelige afgrænsning, se bilag 4. Projektbeskrivelsen vil fortsætte som i dag, men den forudsætter en dispensation til åbesskyttelseslinjen. Lavbundsprojektet vil umiddelbart ikke blive realiseret i området, medmindre der på et senere tidspunkt kan laves en selvstændig aftale herom. Dette scenarie er hurtigst at realisere, hvilket kan ses i tidsplanen angivet i bilag 5.

2. Planarbejdet for solcelleprojektet ved Strandelhjørn fortsætter i kombination med lavbundsprojektet indenfor den oprindelige afgrænsning af solcelleprojektet, se bilag 6. Dette vil betyde, at der skal koordineres en ny høring af afgrænsningsnotatet til miljøkonsekvensrapport. Der skal også være koordinering med Tønder Kommune i forhold til udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen. Hidtil er der lavet en jordbundsundersøgelse, men denne giver ikke svar ift. fundering af solcellerne i forbindelse med vådlægning. Derfor vil der ved mulighed 2 skulle laves en større jordbundsundersøgelse. Konsekvensen ved scenarie 2 kan være at solcelleprojektet ikke vurderes rentabelt for udvikler. Denne mulighed mangler stadig belysning, hvormed der på grund af usikkerheden ikke foreligger en tidsplan.

3. Planarbejdet for solcelleprojektet ved Strandelhjørn fortsætter med en revideret afgrænsning, hvor åbeskyttelseslinjen agerer afgrænsningen mellem de to projekter, se bilag 7. Dette betyder, at begge projekter, lavbundsprojektet og solcelleprojektet, kan realiseres uafhængigt af hinanden. Men en koordinering mellem projekterne vil stadig være det mest hensigtsmæssige. Dette scenarie deler forventeligt tidsplan med scenarie 1, da der ikke er tale om en væsentlig ændring af solcelleprojektet, hvilket kan ses i bilag 5.

Tønder Kommune har kommenteret på, hvad de forskellige scenarier kan have af betydning for lavbundsprojektet. Et resumé af deres svar kan læses nedenfor.

Der er forståelse for, at solcelleprojektet giver mest økonomisk værdi for lodsejerne, og derfor bør lavbundsprojektet ikke forhindre deres aftaler med solcelleudviklerne. Der forventes generelt tilpasninger af projektområdet for hele lavbundsprojektet baseret på lodsejerforhandlinger, hvilket kan kræve projektændringer.

Tønder Kommune vurderer, at lavbundsprojektet fortsat vil kunne opfylde kriteriet vedr. reduktion af drivhusgasudledning, selvom solcelleområdet ikke længere indgår i projektområdet og derfor også ved en reduktion af området ved Strandelhjørn.

Projektændringer skal dog godkendes af SGAV, og der skal bl.a. gennemføres nye effektberegninger i forhold til kvælstof, fosfor, CO₂ og målopfyldelse for vandområdet.

Lavbundsprojektet vil gerne inddrage solcelleområdet i det omfang det er muligt. Det bør dog afvente til solcelleudviklerne er videre i deres planlægningsproces og har overblik over jordens bæreevne. Herefter aftales det i samarbejde med solcelleudviklerne og lodsejerne, om solceller og lavbundsprojekt kan sameksistere og i hvilket omfang, det er muligt.

Tønder Kommunes samlede svar kan ses i bilag 8.

Området ved Strandelhjørn indgår i omlægningsplanerne for Grøn Trepert, valget af scenarie har betydning for Haderslev Kommunes CO₂ regnskab. Det er dog langt fra sikkert, at et tilvalg af hele lavbundsprojektet ville betyde den beregnede CO₂ reduktion, da det afhænger af landmændenes villighed til at afgive deres jord.

Selvom området ikke nødvendigvis bliver vådlagt, vil det stadig bidrage til CO₂ regnskabet, da det i så fald vil blive ekstensiveret.

Teknik og Klima anbefaler scenarie 3, da dette sætter tydelige rammer for det videre arbejde i begge projekter. Solcelleprojektet og lavbundsprojektet kan fuldføres uafhængigt af hinanden, hvilket er en fordel, idet de to projekter har forskellige tidsperspektiver. Derudover har det aldrig været sikkert, at solcelleprojektet ville kunne realiseres indenfor åbeskyttelseslinjen, da det kræver en dispensation.

Afslutningsvist bemærkes, at udvikler ønsker tilføjelse af et batterianlæg i solcelleprojektet. Dette vil kræve en supplerende høring ift. afgrænsningsnotatet og vil i øvrigt blive behandlet i kommende sag om godkendelse af forslag til lokalplan. Den løbende dialog med arbejdsgruppen i Strandelhjørn fortsætter, og der planlægges dialogmøde i andet halvår 2025.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Benny Bonde stemmer imod.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

HK dagsordenspunkt 28. maj 2024

Drøftelse af solcelleprojektet ved Strandelhjørn_11-02-2025 14_57

Mellemfinansiering til realisering af lavbundsprojekt ved Nips Å_11-02-2025 14_59

Projektafgrænsning kortbilag

Tidsplan scenarie 1 og 3

Solcelleprojekt og lavbundsprojekt ved Strandelhjørn kortbilag

Oversigtskort scenarie 3

Bemærkninger fra Tønder Kommune

Fraværende Bent Kloster

Punkt 158: Nye målgrupper for involvering af borgere i Haderslev Kommunes klimaplan

24/518

Sagsresume

Beslutning om involvering af nye målgrupper. Borgernes forbrug og vaner er vigtige for at få en grøn omstilling. Teknik- og Klimaudvalget har samarbejdet med Vanebrudspalæet om borgerinvolvering gennem biblioteker og almennyttige boligforeninger, men det har vist sig svært at aktivere borgere herigennem. Derfor anbefaler Teknik og Klima at udvide indsatsen med nye målgrupper som Haderslev Erhvervsråd, skoleområdet og AOF for at øge borgerdeltagelsen.

Å

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- borgerinvolvering testes gennem Haderslev Erhvervsråd, skoleområdet og AOF.

Sagsfremstilling

Det er et tiltag i Klimaplanen at involvere og engagere borgerne i Haderslev Kommune i den grønne omstilling, da borgernes forbrug og vaner har en væsentlig indvirkning på den samlede CO₂-udledning. Det kræver flere aktiviteter og at arbejde med flere målgrupper. Et af involveringstiltagene, der har til formål at skabe lokalt engagement og adfændsændring, er Hverdagens KlimaTopmøde, som er et borgerrettet koncept udviklet af Vanebrudspalæet.

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 8. april 2024 at starte med målgrupperne biblioteker og almennyttige boligforeninger.

Å

Det har dog vist sig svært at aktivere borgere fra de udvalgte målgrupper. Der har været afholdt infomøde for biblioteker og boligforeninger fra hele kommunen, men der er kun en boligforening, som har valgt at invitere til et Hverdagens KlimaTopmøde for lejerne. Boligforeningen inviterer lejere til et KlimaTopmøde efter sommerferien 2025. Biblioteket har bakket op fra start, og i forbindelse med bibliotekernes Verdensmålsuge, UGE17, blev der afholdt et Hverdagens KlimaTopmøde med 15 deltagere.

Å

I aftalen med Vanebrudspalæet er der mulighed for deltagelse af 500 borgere. Teknik og Klima vurderer, at det er nødvendigt at teste nye målgrupper af for at nå ud til flere borgere og finde ud af, hvor interessen for konceptet er størst.

Å

Efter dialog med Vanebrudspalæet anbefales at teste følgende målgrupper:

- Haderslev Erhvervsråd, som har vist interesse i forhold til at teste konceptet af i samarbejde med en eller flere pilotvirksomheder.
- Skoleområdet. Her er der spændende erfaringer fra Ballerup Kommune, der har kørt en succesfuld test for udskolings eleverne og deres forældre.
- AOF, der har vist interesse for et samarbejde, hvor de afholder Hverdagens KlimaTopmøder i Gram, Vojens og Haderslev i samarbejde med Teknik og Klima.

Å

Der kan være yderligere alternative målgrupper, herunder lokalsamfundene som man vil kunne arbejde på at involvere gennem samarbejde med lokalrådene eller de lokale menighedsråd, som kan være med til at styrke de lokale fællesskaber.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Præsentation af Vanebrudspalæets KlimaTopmødekoncept

Udvælgelse af målgrupper for involvering af borgere i klimaplanen

Fraværende Bent Kloster

Punkt 159: Frivillighedens Klimapris

25/454

Sagsresume

Beslutning om at uddele Frivillighedens Klimapris, og hvad prisen skal lyde på.

Teknik- og Klimaudvalget har besluttet at oprette en klima- og bæredygtighedspris for at sætte fokus på og hylde de gode og inspirerende grønne tiltag i Haderslev Kommune. Teknik og Klima anbefaler, at der indgås en aftale med FrivilligCenter Haderslev om at indføre Frivillighedens Klimapris, som uddeles på årets Frivilligfest den 18. september 2025. Klimaprisen hylder en frivillig, der har bidraget med et grønt tiltag gennem frivilligt arbejde. Dommerpanelet vil bestå af Teknik- og Klimaudvalgets formandskab eventuelt suppleret med lederen af FrivilligCenter Haderslev.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- en klimapris uddeles til Frivilligfesten
- det besluttes, hvad Frivillighedens Klimapris skal være.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 3. februar 2025, at der skal oprettes en klimapris, se bilag 1.

Efter dialog med mulige awardshows i Haderslev Kommune er der opnået mulighed for at etablere en Frivillighedens Klimapris for frivilligområdet i samarbejde med FrivilligCenter Haderslev.

Frivilligfesten er en fejring af de mange foreninger og frivillige, der yder en stor indsats, og afholdes hvert år i september måned. I år er der 25-års jubilæum og eventen afholdes den 18. september. Initiativet vil bakke op om et øget fokus på, at man som borger i Haderslev Kommune kan være med til at gøre en forskel og bidrage til den grønne omstilling gennem frivilligt arbejde. Hvis udvalget vælger at uddele en klimapris på Frivilligfesten, vil Frivillighedens Klimapris blive uddelt til en frivillig borger eller forening, som har lavet et godt klimaprojekt eller en god klimaindsats.

FrivilligCenteret efterlyser kandidater til klimaprisen blandt sine medlemmer. Dommerpanelet vil bestå af Teknik- og Klimaudvalgets formandskab eventuelt suppleret med lederen af FrivilligCenter Haderslev. Prisoverrækkelsen vil ske ved formand for Teknik- og Klimaudvalget.

Til Frivilligfesten uddeles også en sundhedspris, som Senior- og Sundhedsudvalget står bag. Her modtager vinderen 10.000 kr., mens andre priser på Frivilligfesten kan inkludere en statuette eller et diplom.

Såfremt Teknik- og Klimaudvalget vælger at uddele Frivillighedens Klimapris, skal udvalget også tage stilling til selve prisen, altså om der skal medfølge en pengepræmie tilsvarende sundhedsprisen eller en anden form for anerkendelse. En eventuel tilsvarende pengepræmie til Frivillighedens Klimapris som sundhedsprisen kan finansieres fra Klimapuljen.

Der er fortsat overvejelser, om klima og bæredygtighed kan få en pris eller være en del af Nytårskuren for virksomheder.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Der gives en pris, som aftalt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

TKU dagsordenspunkt 3. februar 2025

Fraværende Bent Kloster

Punkt 160: Vores Kyst - opdateret anlægsoverslag

20/17492

Sagsresume

Beslutning om at fremsende opdateret supplerende budgetforslag til budgetprocessen 2026-2029 for projekt Vores Kyst med bidragsfordeling. Budgetforslaget ændres på baggrund af opdateret anlægsoverslag fra rådgiver.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der til budgetprocessen 2026-2029 fremsendes opdateret supplerende budgetforslag på projekt Vores Kyst med bidragsfordeling, jfr. bilag 2.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune igangsatte Vores Kyst projektet som et kommunalt fællesprojekt i 2021 for at sikre Blokhusskoven, Kelstrup Strand og Hejsager Strand mod oversvømmelser og erosion. Den samlede kystbeskyttelse består overordnet af skråningsbeskyttelse fra Blokhusskoven til Kelstrup Bæk, en ny strand med et klitdige fra Kelstrup Bæk til Hejsager Strandby, samt højvandslukker og pumper til håndtering af bagvand fra vandløbene. Kommunalbestyrelsen besluttede den 29. april 2025, at området skal beskyttes med et sikringsniveau på 2,95 meter i øst stigende til 3,35 meter i vest, se bilag 1.

Fra 2021-24 er Teknik og Klima blevet rådgivet af COWI, som har udarbejdet det tekniske grundlag for projektet. Teknik og Klimas udgifter til COWI fra 2021-2024 udgør 2,2 mio. kr. I 2024 blev opgaven sendt i udbud, og Rambøll vandt opgaven som totalrådgiver på projektet. I forbindelse med COWIs rådgivning udarbejdede de i 2024 et anlægsoverslag for projektet, som lød på 43 millioner kroner, ekskl. rådgiverhonorar. I 2025, efter Rambølls videre projektering af Vores Kyst, udarbejdede de et opdateret anlægsoverslag, som lyder på 102 millioner kroner ekskl. rådgiverhonorar.

Årsagen til forskellen mellem de to anlægsoverslag skal primært findes i en forøgelse af den nødvendige mængde materiale, sikring af skrænten ved Blokhusskoven, sikring af Bramsensgårdvej og håndtering af overfladevand i Fredskovparken og Hejsager Strandby. Desuden har COWIs tidligere anlægsoverslag vist sig at have underestimeret omkostninger til udløbsbygværker, porte, pumper mv.

På baggrund af det forhøjede anlægsoverslag har Teknik og Klima fået et besparelseskatalog udarbejdet, som identificerer potentielle besparelser i projektet. Teknik og Klima vil på baggrund af materialet udarbejde et forslag til besparelser, som vil komme til politisk behandling. Vores Kyst Dialogforum vil blive inddraget i dette arbejde.

Teknik og Klima har søgt staten om yderligere finansiering og vil ligeledes fortsat undersøge mulighederne for anden ekstern finansiering.

På baggrund af arbejdet med at identificere besparelser forventes det, at tidsplanen for projektet vil blive påvirket. Teknik- og Klimaudvalget vil blive orienteret om den opdaterede tidsplan, når den foreligger.

Økonomiske forhold

På baggrund af det opdaterede anlægsoverslag har Teknik og Klima opdateret det supplerende budgetforslag for projektet, for at reflektere den seneste estimerede omkostninger ved anlæggelse af projektet.

På baggrund af usikkerhed om hvornår projekt kan igangsættes, om der kan etapeopdeles og om der kan findes besparelser eller yderligere støtte til projektet, foreslår Teknik og Klima at der afsættes 25 mio. kr. i 4 år fra 2027-2030. Udlægget på 100 mio. kr. finansieres dels med 8,7 mio. kr. i støtte fra statens kystpulje og dels med 91,3 mio. kr. i bidragsfordeling fra grundejere, kommune og forsyningsvirksomheder.

Det supplerende budgetforslag ses i bilag 2.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt, idet der hurtigst muligt blandt lodsejerne vælges et kystsikringslag, der efter nedsættelsen bliver medansvarlig for at sikre fremdrift i processen.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

KB dagsordenspunkt 29. april 2025

Opdateret supplerende budgetforslag Vores Kyst 2026-2029

Fraværende Bent Kloster

Punkt 161: Vilstrup Strand Kystbeskyttelse

25/16130

Sagsresume

Beslutning om tilgang til igangsættelse af kystbeskyttelse ved Vilstrup Strand. Vilstrup Strand har været hårdt ramt af stormvejr, og er i Haderslev Kommunes klimaplan udpeget som et af flere fokusområder, hvor en analyse af de samfundsøkonomiske omkostninger ved klimatilpasning forventes færdiggjort i 2026. Målet med analysen er at prioritere klimatilpasningstiltag på tværs af kommunen og fokusere ressourcerne der, hvor risici og økonomiske tab er størst.

I denne sag belyses processen frem mod beslutning om kommunal involvering i et kystbeskyttelsesprojekt og hvad alternativet til at afvente Klimatilpasningsplanens analyse kan være.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- beslutning om eventuel igangsættelse af kommunalt fællesprojekt ved Vilstrup Strand afventer strategisk prioritering i forbindelse med den kommende klimatilpasningsstrategi.

Sagsfremstilling

Vilstrup Strand oplevede oversvømmelser under stormfloden i oktober 2023, hvor 60-70 % af grundene i området led skade på ejendomme, skure og/eller haver. Vilstrup Strand har cirka fem gange siden 1969 oplevet oversvømmelser som følge af stormflod.

Vejen Vilstrup Strand led også skade i 2023. Skaderne er siden blevet udbedret, og vejen er beskyttet ved stenkastning og skråningsbeskyttelse. Vejen forventes med de udførte udbedringer at kunne modstå overskyl og bølgepåvirkninger.

Dele af Havvejen, der ligger bagved Vilstrup Strand, er ifølge Kystdirektoratet kategoriseret som et dige. Dette medførte efter stormen i oktober 2023, at en del ejere ikke modtog erstatning for skader fra Naturskaderådet, da rådet ikke yder erstatning til ejendomme beliggende foran et dige.

Efter stormfloden har Haderslev Kommune været i dialog med Kystdirektoratet om, hvorvidt vejen Vilstrup Strand kan kvalificeres som dige. Kystdirektoratet har vurderet, at vejen ikke er et dige med følgende begrundelse: "Vejen har ikke en ensartet højde og den er gennembrudt, der hvor Hoptrup Å løber, og der er ikke indsat en højvandslukke. Vejens geometri afspejler heller ikke, at der er tale om en teknisk konstruktion, som et dige er. Fra Vilstrup Strandvej langs Hoptrup Å til Havvejen er der ikke etableret tekniske konstruktioner, som kan karakteriseres som fløjdiger."

For at etablere vejen Vilstrup Strand som et dige, og derved både fysisk og økonomisk sikre bagved liggende ejendomme mod fremtidige skader som følge af en stormflod, skal der enten bygges et dige foran vejen Vilstrup Strand, eller også skal selve vejen hæves og anlægges som et dige på hele strækningen. Hævelse af vejen vil formentlig involvere et behov for et anlæg, som vejen ligger oven på (se udbredelse i bilag 1).

En mindre hævelse af den eksisterende vej Vilstrup Strand vil muligvis kunne afbøde bølgeoversprøjt, men vil ikke medføre, at vejen vil kunne optages som dige, og vil derfor ikke komme til at stille de bagved liggende sommerhuse bedre end i dag ved behov for erstatning efter stormflod.

Haderslev Kommune kan som vejmyndighed afholde udgifter til vedligeholdelse, anlæggelse eller ændring af kommunale veje, hvis anlægsarbejdet er begrundet i formål omfattet af lov om offentlige veje. Det kan for eksempel være at sikre mobilitet eller fremme trafiksikkerheden.

Det er ifølge kystbeskyttelsesloven som udgangspunkt grundejeren, der har ansvaret for at beskytte sin ejendom mod oversvømmelse og erosion fra havet. Hvor der er offentlig infrastruktur, der er udsat, som for eksempel veje, kloaker mv., skal det offentlige bidrage til beskyttelsen af disse.

Da en hævnning af vejen i denne situation er en kystbeskyttelsesforanstaltning, vil det være kystbeskyttelsesloves regler, der finder anvendelse.

Ifølge kystbeskyttelsesloven er det muligt for kommunalbestyrelsen at igangsætte et kommunalt fællesprojekt med det formål at etablere kystbeskyttelse på strækningen. Ejere, der får nytte af projektet, kan blive pålagt bidragspligt. Kommunalbestyrelsen har igangsat to sådanne projekter ved Hejsager og Kelstrup strand samt Diernæs strand.

Med det igangsatte kystbeskyttelsesprojekt i Diernæs, er Vilstrup Strand det eneste sted i Haderslev Kommune, hvor der ikke er igangsat et kommunalt fællesprojekt for sikring af sommerhuse foran et dige.

Teknik og Klima er i gang med udarbejdelse af en klimatilpasningsstrategi, hvor samfundsøkonomiske omkostninger indgår i en analyse for at vurdere, om investering i afværgeforanstaltninger giver værdi for pengene. Formålet med dette er at prioritere klimatilpasningstiltag på tværs af kommunen og dermed fokusere ressourcer, hvor der er de største risici og økonomiske tab.

I Haderslev Kommunes klimaplan er Vilstrup Strand identificeret som et indsatsområde, hvor de samfundsøkonomiske omkostninger skal indgå i klimatilpasningsanalysen. Analysen er under udarbejdelse og forventes færdig i 2026.

Der er erfaringsmæssigt et meget stort administrativt ressourcetræk ved udarbejdelse af kommunale fællesprojekter.

Teknik og Klima foreslår på baggrund af dette, at en beslutning om igangsættelse af et kommunalt fællesprojekt ved Vilstrup Strand afventer klimatilpasningsstrategiens analyse.

Haderslev Kommune er i løbende dialog med repræsentanter for sommerhusejerne i området. Hvis grundejerne ønsker at udføre kystbeskyttelsesforanstaltninger inden der er udarbejdet en analyse, har de mulighed for at søge herom efter kystbeskyttelseslovens § 3. Alle udgifter afholdes i dette tilfælde af grundejerne. En evt. ansøgning vil i givet fald blive fremlagt til politisk stillingtagen.

Juridiske aspekter

Kystbeskyttelsesloven:

”§ 1 a: Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der ved en kyst skal udføres anlæg eller træffes andre foranstaltninger til beskyttelse af flere ejendomme mod oversvømmelse eller den nedbrydende virkning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet (kystbeskyttelsesforanstaltninger).

”§ 9 a. Kommunalbestyrelsen kan i sin afgørelse efter § 3 om et projekt, der er igangsat efter § 1 a, pålægge ejere af fast ejendom, som opnår en beskyttelse eller anden fordel ved foranstaltningen, en bidragspligt. Det enkelte bidrags størrelse fastsættes af kommunalbestyrelsen.”

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Forvaltningen anmodes om at gå i dialog med lodsejerne i området med henblik på at få valgt et kystsikringslag. Herefter fremlægges en ny sag til Teknik- og Klimaudvalget til beslutning.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Kortbilag Vilstrup Strand Kystbeskyttelse

Fraværende Bent Kloster

Punkt 162: Indskærpelser på overløbsbygværker og nødoverløb

25/15840

Sagsresumé

Orientering om aktuel status på udledningstilladelser i Haderslev kommune.

I Haderslev Kommune er der etableret udløb, overløb og nødoverløb til vandløb og søer for at håndtere regnvand og rensset spildevand. Mange af disse udløb mangler dog udledningstilladelser. Miljøstyrelsen har påpeget dette og krævet, at tilladelserne bringes i orden. Siden 2023 er flere spildevandsselskaber blevet politianmeldt for ulovlige udledninger. Provas har modtaget seks indskærpelser og arbejder på at få tilladelserne på plads, men nye krav til dokumentation gør processen tidskrævende. Haderslev Kommune ansætter ekstra personale og indhenter konsulenthjælp for at håndtere opgaven og imødekomme behovene for tilladelser. Der er indledt dialog med Miljøstyrelsen og Provas for at fastlægge en tidsplan for færdiggørelsen af tilladelserne.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Som en del af spildevand- og regnvandshåndtering i Haderslev Kommune er der etableret rensningsanlæg, regnvandsudløb, udløb, overløb og nødoverløb til diverse vandløb og søer. Etablering af udløb er normal praksis i Danmark for at håndtere regnvand fra skybrud, regnvandsudløb og rensset spildevand fra rensaneanlæg. Sådanne udløb kræver udledningstilladelser for at regulere deres miljøpåvirkning. Da mange af udløbene er etableret før miljøbeskyttelsesloven, var praksis at sådanne udledninger var accepteret som et lovligt forhold indtil ændring i tilsynspraksis i 2021, hvor alle udløb kræves at have specifikke skriftlige tilladelser. Det er Miljøstyrelsen som er tilsynsmyndighed.

I forbindelse med Miljøstyrelsens tilsyn med Provas har de identificeret udløb hvor tilladelser mangler og de har indskærpet at tilladelserne skal bringes i orden inden for en specifik frist. Siden Rigsrevisionens gennemgang af Miljøstyrelsens tilsyn med spildevandsudledninger, har der været yderligere fokus på at regulere forhold fra Miljøstyrelsens side. Den 1. juli oplyste Miljø- og Ligestillingsministeriet således, at 17 spildevandsselskaber siden 2023 er blevet politianmeldt for mindst 33 tilfælde af ulovlige udledninger som led i Miljøstyrelsens skærpede tilsynsstrategi.

Provas har på nuværende tidspunkt modtaget seks indskærpelser fra Miljøstyrelsen med fastsatte deadlines. Hvis fristerne ikke overholdes, risikerer Provas at blive politianmeldt. Provas har udarbejdet udkast til ansøgninger for størstedelen af de udledninger, som er omfattet af indskærpelserne. Arbejdet er dog blevet betydeligt mere omfattende, da der siden februar 2023 er indført skærpede krav til dokumentation af udledning af 241 miljøfarlige stoffer. Det drejer sig blandt andet om tungmetaller som zink, kobber, kviksølv, organiske opløsningsmidler som benzen, xylen samt pesticider, PCB og PFAS. For mange af disse stoffer mangler der effektive renseløsninger som gør opnåelse af tilladelser udfordrende.

De nye krav har gjort både sagsbehandling og udarbejdelse af ansøgninger mere tidskrævende. Det vurderes, at der fortsat ligger en væsentlig opgave foran både kommunen og Provas i forhold til at følge op på de indskærpede manglende udledningstilladelser. Samtidig er efterspørgslen på udledningstilladelser til bygge- og udviklingsprojekter stigende som følge af kommunens vækst- og bosætningsstrategi. For at kunne imødekomme behovene for tilladelser har Teknik og Klima opnormeret med en ekstra spildevandsmedarbejder og indhentet konsulenthjælp for at nedbringe den aktuelle sagspukkel.

Haderslev Kommune har indledt dialog med Miljøstyrelsen og Provas med henblik på at fastlægge en realistisk og bindende tidsplan for færdiggørelsen af de manglende tilladelser.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Benny Bonde ønsker ikke, at der fremover gives tilladelse til overløb til vandløb og søer.

Fraværende:

Bent Kloster

Fraværende Bent Kloster

Punkt 163: Grøn Trepert - Proces for omlægningsplaner 2025

25/15405

Sagsresumé

Orientering om proces for udarbejdelse af Haderslev Kommunes bidrag til arealomlægningsplaner i forbindelse med Grøn Trepert, herunder inddragelse af samarbejdspartnere og interessenter.

Aftale om et Grønt Danmark/Grøn Trepert danner grundlaget for en langsigtet omlægning og omstilling af Danmarks arealer samt fødevarer- og landbrugsproduktion. Kommunerne har fået til opgave, sammen med de andre centrale aktører, at udarbejde og realisere indsatserne i aftalen, der vil reducere udledninger af kvælstof, drivhusgasser samt sikre bedre vilkår for natur, biodiversitet, vandmiljø og drikkevand. Udarbejdelsen og principgodkendelse af arealomlægningsplanerne skal ske i 2025. Tidslinjen for udarbejdelse af omlægningsplaner er vedlagt som bilag 1. Sagen har tidligere været fremlagt i Teknik- og Klimaudvalget 2. juni 2025, se bilag 2.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune skal levere bidrag til arealomlægningsplaner i tre lokale treparter: Vidå-Kruså, Lillebælt/Jylland og Vadehavet. Planerne består af skitseprojekter, hvor landbrugsjord omlægges til natur ved hjælp af virkemidlerne lavbundsjord, vådområder, skovrejsning, ekstensivering samt minivådområder.

Den overordnede ramme og tidsplan er fastlagt af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), mens de lokale treparter har fastlagt principper og kriterier for udpegning af arealer og skal sikre koordination på tværs af kommuner og lokale treparter.

Haderslev Kommunes bidrag til omlægningsplanerne er udarbejdet i samarbejde med en række aktører og interessenter, herunder Danmarks Naturfredningsforening og Landbruget, som har været inddraget gennem hele processen. Naturstyrelsen, udtagningskonsulenter, nabokommuner og Det Grønne Råd har også bidraget med anbefalinger, og Flyvestation Skrydstrup har været involveret i forhold til flysikkerhed. Denne tilgang er vigtig for at sikre en samlet opbakning til Haderslev Kommunes bidrag til omlægningsplanerne.

Tidslinjen for udarbejdelse af omlægningsplaner er vedlagt som bilag.

Haderslev Kommune har på et solidt datagrundlag udarbejdet det foreløbige bidrag til omlægningsplanerne, som indeholder skitseprojekter, der tilsammen vurderes at give størst mulig kvælstofeffekt med mindst muligt arealforbrug. Dette skal ses som et udgangspunkt for dialogen med lodsejere og vil løbende blive justeret i takt med dialogen, introduktion af nye virkemidler og forundersøgelser. Nogle skitseprojekter vil ændre afgrænsning, andre vil udgå, og nye vil opstå.

Den stramme tidsplan har begrænset mulighederne for lodsejerinddragelse, hvilket er en udfordring, da dialogen med lodsejere er afgørende for at sikre realiserbare løsninger.

For at fremme inddragelsen af lodsejere blev der afholdt informationsmøder i juni, hvor lodsejere blev informeret om Grøn Treperts mål og rammer og fik mulighed for at stille spørgsmål, udtrykke bekymringer og komme med input til kommende projektskitseforslag for deres egne arealer. I september afholdes yderligere en række møder med lodsejere

med fokus på den videre proces, Hvor det understreges, at skitseprojekterne er et udgangspunkt, der kan udvikles og justeres i tæt samarbejde med lodsejere.

Haderslev Kommune skal ultimo september/primio oktober aflevere skitseprojektforslag til omlægningsplaner i Lokal Trepert Vadehavet, Vidå-Kruså samt Lillebælt/Jylland. Disse bidrag behandles og samles i de lokale treparter til arealomlægningsplaner, som opfylder målsætningerne i de relevante aftaler. SGAV verificerer efterfølgende omlægningsplanerne med fokus på at opfylde indsatsbehovene for kvælstof, lavbund, skovrejsning og natur. De skitseprojekter, der vedrører Haderslev Kommune, skal i december forelægges til principgodkendelse først i Teknik- og Klimaudvalget, derefter i Økonomiudvalget og endeligt i Kommunalbestyrelsen.

Når omlægningsplanerne er godkendt, igangsættes de konkrete projekter. Der vil være løbende dialog med lodsejere, landbrug, Danmarks Naturfredningsforening, og omlægningsplanerne vil blive justeret i takt med, at nogle projekter ikke kan realiseres og nye kommer til. Der bliver orienteret om Grøn trepart på kommunalbestyrelsens temamøde 26 august 2026.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Procesplan for arealomlægningsplaner Grøn Trepert

TKU dagsordenspunkt 2. juni 2025

Fraværende Bent Kloster

Punkt 164: Medlemsinitiativ - Forslag om udarbejdelse af henvendelse til miljøministeren vedrørende havbrug i Årø Sund

21/24461

Sagsresume

Kommunalbestyrelsesmedlem Helene Hellesøe Appel, Enhedslisten, har den 3. august 2025 fremsendt følgende til Teknik- og Klimaudvalgets kommende møde.

Sagsfremstilling

Havet omkring Danmark er som bekendt under et massivt pres. I Lillebælt er der allerede dokumenteret bekymrende tilstande for biodiversitet og vandmiljø. På trods af dette drives havbruget Snapton Fisk Export A/S i et af de områder, hvor der tidligere er påvist stort iltsvind.

Ifølge Miljøministeriet påvirker produktionen af fisk i havbrug miljøet ved udledning af kvælstof, fosfor og organisk stof, som først og fremmest stammer fra foderspild og ekskrementer.

Parallelt med dette har SVM-regeringen igangsat Grøn Trepert, der har til formål at finde bredt funderede og langsigtede løsninger på landbrugssektorens klima- og naturudfordringer og komme med anbefalinger til, hvordan vi i Danmark bedst forvalter vores areal, natur og drikkevandsressourcer. Indsatserne i aftalen skal reducere sektorens udledninger af drivhusgasser og bidrage til at indfri Danmarks 2030-klimamål samt sikre bedre vilkår for natur, biodiversitet, vandmiljø og drikkevand.

Det betyder, at samtidig med, at der er igangsat en omfattende og dyr indsats på klimaområdet, er der stadig lokale virksomheder, der bidrager til den store udledning af kvælstof.

Teknik- og Klimaudvalget bør sende et tydeligt signal til Miljøminister Magnus Heunicke om, at der er tale om divergerende forhold, som evt. kan løses ved akvakultur, dvs. anlæg på land.

Indstilling:

Teknik- og Klimaudvalget beslutter, at forvaltningen igangsætter et arbejde på en henvendelse til Magnus Heunicke. Henvendelsen drøftes i udvalget, før den fremsendes til miljøministeren.

Juridiske aspekter

Sagen optages på dagsordenen i medfør af § 11 i lov om kommunernes styrelse, hvorefter ethvert kommunalbestyrelsesmedlem kan indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for kommunalbestyrelsen samt fremsætte forslag til beslutning herom

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Forvaltningen udarbejder på vegne af Teknik- og Klimaudvalget et forslag til henvendelse

til miljøministeren. Forslaget udsendes til udvalget til kommentering inden afsendelse.

Fraværende:

Bent Kloster

Fraværende Bent Kloster

Punkt 165: Gensidig orientering

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Fartdæmpende tiltag på banegårdspladsen i Vojens

Land- og Byudviklingsudvalget godkendte den 11. juni 2025 etablering af bump på banegårdspladsen samt finansiering via den strategiske udviklingsplan for Vojens og Gram, se beslutningen i bilag 1 samt placeringen af bump i bilag 2.

Nyt elnet Aarhus-Aabenraa

Energinet arbejder på nyt elnet fra Aarhus til Aabenraa. Teknik og Klima orienterer på mødet om Energinets projektforslag.

Energinet inviterer til borgermøder i august-september, og Teknik og Klima har i den forbindelse modtaget vedhæftet information fra Energinet, se bilag 3.

Orientering om Forslag til Brintaccelerationslov

Forslag til Brintaccelerationslov er i høring frem til den 21. august 2025 og forventes at træde i kraft den 1. januar 2026. Lovforslaget finder anvendelse på et brinttransmissionssystem fra Esbjerg til den tyske grænse med forbindelse til det tyske transmissionssystem og berører primært Esbjerg, Vejen, Aabenraa og Haderslev kommuner. Lovforslag og høringsbrev fremgår af bilag 4 og 5. Formålet er at understøtte muligheden for en fremrykning af Energinets tidsplan for brinttransmissionssystemet. Dette forudsætter en række nødvendige tiltag, herunder brug af projekterings- og anlægslov, der bemyndiger til ekspropriation, begrænsning af klageadgange, mulighed for at fravige gældende lovgivning og hjemtagning af myndighedskompetencer fra andre statslige myndigheder og kommuner til én myndighed (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet).

Lovforslaget indeholder blandt andet mulighed for at pålægge byggelinjer, inden for hvilke der ikke uden tilladelse fra Energinet må opføres ny bebyggelse. Det er i denne sammenhæng uklart, om og i hvilket omfang tracébredden kan forventes udvidet fra typisk 200 m (for naturgasledninger) til 300 m. Byudviklingsmuligheder indenfor gældende landsbyafgrænsninger i Ørsted, Oksenvad og Bevtøft bliver ikke væsentligt påvirket, hvorfor Teknik og Klima ikke sender høringssvar.

Klimafolkemødet

Klimafolkemødet er en årlig begivenhed, der finder sted i Middelfart og er Danmarks største samlingspunkt for klimadebat. I 2025 afholdes det fra den 28. til 30. august, hvor borgere, organisationer, virksomheder og beslutningstagere mødes for at diskutere og finde løsninger på klimaudfordringerne.

Klimafolkemødet er en platform for klimadebat og -løsninger, hvor alle er velkomne til at deltage. Det er en gratis begivenhed, der finder sted på havnefronten i Middelfart, og programmet byder på et bredt udvalg af debatter, workshops, samtalsaloner, koncerter og vidensoplæg inden for temaer som energi, transport, forbrug, natur og meget mere. Haderslev Kommune er involveret i flere aktiviteter, bl.a. gennem klimaprojektet Climate Blue.

Varsel om tilsyn med websted, haderslev.cowiplan.dk

Haderslev Kommune har fra Digitaliseringsstyrelsen modtaget varsel om, at webstedet, hvor kommuneplan 2025-2037 formidles digitalt, haderslev.cowiplan.dk, vil blive underlagt en dybdegående monitorering af webtilgængeligheden, se bilag 6. Monitoreringen udføres af Digitaliseringsstyrelsen og deres leverandør, og resultaterne vil danne grundlag for tilsynet med overholdelse af webtilgængelighedsloven. Processen omfatter flere trin: varsling, partshøring over monitoreringsresultatet, partshøring over forventet afgørelse, eventuelt onlinemøde, endelig afgørelse, varsling af gentest og orientering om resultatet af gentesten.

Fole Dambrug

JydskeVestkysten har i uge 30 skrevet en historie om, at Haderslev Kommune ikke opfylder sit tilsynskrav ved Fole Dambrug. Teknik og Klima har siden 2020 foretaget tilsyn med Fole Dambrug ved at udtage faunaprøver i vandløbet ved Fole Dambrug både opstrøms og nedstrøms for at vurdere dambrugets påvirkning af vandløbet. Prøverne har de seneste år vist faunaklasse 7, som er den bedste kvalitet. Dambruget indsender hvert år en årsopgørelse over fiskebestanden, brug af hjælpstoffer samt brug af foder til teknik og klima. Data fra årsopgørelsen indberettes til Fagdatacenter for Punktkilder, Miljøstyrelsen, der gennemgår data og kontakter kommunen med evt. bemærkninger. Derudover udtages der en række vandprøver fra indløbet til dambrug, dambrugets egen boring, og udløb fra dambruget. Disse prøver udtages af et akkrediteret laboratorium, der også står for analysen og assistere i vurdering af påvirkning af dambruget. På baggrund af disse prøver har Teknik og Klima vurderet, at miljøtilsynspligten var opfyldt. Der planlægges yderligere tilsyn med dambruget i 2025.

Biocirc

Der gives en mundtlig orientering.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

LBU dagsordenspunkt 11. juni 2025

Oversigtskort med placering af pudebump på Banegårdspladsen i Vojens

Energinets invitation til borgermøder

Udkast til forslag til brintaccelerationslov

Høringsbrev Brintaccelerationslov

Varsling af tilsyn med jeres websted - haderslev.cowiplan.dk.

Fraværende Bent Kloster

Punkt 166: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Fraværende Bent Kloster

Punkt 167: Lukket: Politianmeldelser

14/11046

Godkendt.

Fraværende Bent Kloster

Punkt 168: Ankenævns- og domsafgørelser

16/5487

Sagsresume

Orientering om ankenævns- og domsafgørelser vedrørende sager i Teknik og Klima.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Liste over afgjorte sager er vedlagt som bilag.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Skema med afgørelser TKU 11. august 2025

1. Afgørelse digesag
2. Afgørelse Folevej 3, Gram Planklagenævnet ændrer afgørelsen til et afslag.
4. Afgørelse fra Byggeklagenævnet vedr. opførelse af enfamiliehus på ejendommen Baldersvej 27, 6100 Haderslev.PDF
5. Afgørelse fra Byggeklageenhed vedr. opførelse af sommerhus på ejendommen Diernæs Strandby 137, 6100 Haderslev.PDF
6. Afgørelse fra Byggeklageenhed vedr. opførelse af hævet terrasse på ejendommen Kelstrup Kystvej 128A - B, 6100 Haderslev.PDF

Fraværende Bent Kloster

Punkt 169: Forslag til kommuneplantillæg 3-2025 og lokalplan 14-5 Boligområde ved Søndre Tværvej

23/770

Sagsresume

Beslutning om at sende forslag til kommuneplantillæg 3-2025 og lokalplan nr. 14-5 Boligområde ved Søndre Tværvej i offentlig høring i otte uger. Planen er udarbejdet for at muliggøre en ny type boligområde som kombinerer det at bo i et parcelhus med at bo på landet samt mulighed for at holde hest i en hestepension. Lokalplanområdet ligger vest for Ørsted. Placeringen er tilpasset en eksisterende gasledning, der har en sikkerhedszone, hvor der ikke må placeres yderligere boliger.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- forslag til kommuneplantillæg 3-2025 Boligområde ved Søndre Tværvej, og lokalplan nr. 14-5 Boligområde ved Søndre Tværvej udsendes i offentlig høring i otte uger.
- afgørelse om at der ikke udarbejdes miljøvurdering, godkendes og offentliggøres.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse besluttede den 17. december 2024 igangsætning af udarbejdelse af plangrundlag, for et boligområde beliggende udenfor Ørsted ved Søndre Tværvej, se bilag 1.

Området udgør ca. 4 ha og ligger syd for Sommerstedvej, se bilag 2. Mod øst ligger Ørsted med en 80 bar gasledning beliggende i mellem. Lokalplanområdet er primært bestående af mark, delvist omgivet af diger og træer. De fleste træer foreslås bevaret, hvilket er med til at give en grøn afskærmning, samt med de omkringliggende marker styrker den landlige idyl. I lokalplanen er der derfor fastsat en byggelinje, for at beskytte træernes rodnet og digerne.

Lokalplanområdet er omgivet af infrastruktur til bløde trafikanter, hvor en stiforbindelse gennem Ørsted til Jels skole er etableret.

Området får tilslutningsvej fra Sommerstedvej via Søndre Tværvej, som ligger i den nordøstlige del af området.

Planarbejdet blev igangsat på baggrund af et projekt, som rummer områder til både åben-lav bebyggelse med mulighed for 5 parcelhuse på grunde på ca. 1300 - 1400 m², og en hestepension med tilknyttet stald og ridebane mv.

I lokalplanen er der fastsat bestemmelser, som skal sikre bebyggelsen et ensartet udtryk, dog stadig med mulighed for variation. Bygningerne i forbindelse med hestepensionen skal beklædes med træ og have et sort tag, hvor boligbebyggelsen skal have sort tag eller træ, som forvitrer. Bestemmelserne tager udgangspunkt i et allerede opført hus i området.

Boligerne henvender sig til folk, som vil bo i et parcelhus, men landligt og med mulighed for at holde hest. Derudover vil der være store grønne områder til afgræsning af hestene for at skabe et åbent og grønt boligområde, hvor parcelhusene naturligt er knyttet til hestene, som et fællespunkt. Se lokalplanforslaget i bilag 3.

Lokalplanens formål er:

- at muliggøre en ny type attraktive boliger, der blander villakvarter med et husmandssted på landet.
- at muliggøre opførelsen af stald og rideanlæg i tilknytning til boligerne.
- at fastlægge områdets anvendelse til boligformål åben-lav.

For at realisere projektet, er der sideløbende med udarbejdelsen af lokalplanen, udarbejdet et kommuneplantillæg 3-2025 Boligområde Søndre Tværvvej. Hovedpunkterne i tillægget omfatter:

- udvidelse af Ørsteds landsbyafgrænsning mod vest
- ændring af anvendelse fra landbrugsområde til boligområde

Kommuneplantillæg 3-2025 omfatter hele lokalplanområdet, samt dele af Søndre Tværvvej.

Planområdet er delvist beliggende indenfor sikkerhedszonen for en 80 bar gasledning, hvilket har haft betydning for placeringen af funktioner. Jf. Planloven vil den naturlige forlængelse af Ørsted være at planlægge udvidelsen direkte op ad bebyggelsen på matr. 335, Ørsted, Oksenvad. Sikkerhedsafstanden til gasledningen forbyder planlægning af følsom anvendelse, så som boliger, indenfor en afstand af 200 m fra gasledningen. Kommuneplanrammen giver mulighed for at udlægge ridebane, stald etc. i forlængelse af hinanden, indenfor bufferzonen, for at skabe den tættest mulige forbindelse til den eksisterende landsbyafgrænsning af Ørsted. Se bilag 4.

Parcelhusudstykningskerne er placeret udenfor sikkerhedszonen i forlængelse af funktionerne til hestepensionen.

Lokalplanområdet fastholdes i landzone og med bonusvirkning, som dækker ændret anvendelse, udstykning, bebyggelse og anlæg inden for lokalplanområdet, så længe de er i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser. Bonusvirkning betyder, at lokalplanen kan erstatte nødvendige landzonetilladelser indenfor de før nævnte kategorier.

Teknik og Klima vurderer, efter miljøscreening, at planforslagene ikke vil have væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor er en miljøvurdering ikke nødvendig. Beslutningen om, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering, vil blive indarbejdet og offentliggjort sammen med planforslaget. Udkast til miljøvurderingsafgørelsen fremgår af bilag 5.

Endelig vedtagelse af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan forventes politisk behandlet i december 2025, se tidsplan i bilag 6.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

KB dagsordenspunkt 17. december 2024

Oversigtskort

Forslag til lokalplan 14-5 Boligområde ved Søndre Tværvej

Forslag til Kommuneplantillæg 3-2025-boligomraade-soendre-tvaervej

Tidsplan

Miljøvurdering af lokalplan nr. 14-5, - område ved Søndre Tværvej - Screeningsrapport”

Fraværende Bent Kloster

Punkt 170: Dispensation til batteripark, Langkær, Haderslev

25/11217

Sagsresume

Beslutning om dispensation til etablering af en batteripark ved Langkær, Haderslev. Haderslev Kommune har modtaget en ansøgning om etablering af en batteripark. Kommunen er bekendt med, at en anden aktør også er interesseret i at etablere en batteripark i samme planområde. En batteripark er et teknisk anlæg og kan derfor ikke rummes inden for gældende lokalplan. Det vurderes, at der er hjemmel til at meddele dispensation. Projektet har været udsendt i naboorientering. Der er indkommet bemærkninger fra fire virksomheder og en udlejer. Der er også indsendt en underskriftindsamling. Der er tale om en principiel sag. Ansøger ønsker en principiel afgørelse i forbindelse med ansøgningen, forud for videre dialog om myndighedsbehandling.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik- og Klima indstiller til Teknik- og Klimaudvalget, at

- der meddeles dispensation til den ansøgte batteripark med de i sagsfremstillingen beskrevne vilkår og forbehold

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har modtaget en ansøgning om dispensation til at etablere en batteripark ved Langkær i Haderslev. Ansøgningen fremgår af bilag 1. Kort over batteriparkens placering ses i bilag 2. Kommunen er bekendt med, at en anden aktør også er interesseret i at etablere en batteripark inden for lokalplanområdet. Meddelelse af en dispensation kan være præcedensskabende for det pågældende planområde.

Batteriparker betragtes som en del af den grønne omstilling og muliggør oplagring af strøm fra vedvarende energikilder, når strømmen er billigst, og som efterfølgende kan anvendes, når sol og vind ikke producerer strøm. Batteriparker kan desuden fungere som backup, hvis elforsyningen sættes ud af drift. Uddybende notat om batteriparker og det danske elnet ses i bilag 3.

Projektets placering er omfattet af gældende lokalplan 15.53-1 for Erhvervsområde Langkær, Marstrup. En batteripark er et teknisk anlæg, som ikke kan rummes inden for lokalplanens anvendelsesbestemmelser. Det vurderes dog, at anvendelsen som teknisk anlæg i form af den ansøgte batteripark ikke er i strid med lokalplanens principper. Kommunen har derfor mulighed for at meddele dispensation.

Ifølge Plan- og Landskabsstyrelsen vurderes batteriparker som tekniske anlæg. De skal placeres i landzone i tilknytning til energianlæg som solceller eller vindmøller, eller i byzone i eksisterende erhvervsområder. Batteriparker er et nyt fænomen, som ikke er indarbejdet i kommunens lokalplaner for erhvervsområder. Etablering kræver derfor dispensation.

En batteripark kræver udbygning af elnettet i det pågældende område. Elnetselskabet N1 er ansvarlig for dette. N1 har tilslutnings- og forsyningspligt – uanset omfanget af det anlæg der ønskes tilsluttet. N1 oplyser at det kan tage to til tre år at få tilsluttet en batteripark, afhængigt af batteriparkens størrelse.

Det ansøgte har været udsendt i naboorientering i hele lokalplanområdet. Det udsendte materiale fremgår af bilag 3. I forbindelse med orienteringen er der indkommet bemærkninger fra fire virksomheder og en udlejer. Der er også indsendt en underskriftindsamling, blandt andet underskrevet af en række beboere på Aabenraa Landevej. Disse beboere har ikke

været omfattet af naboorienteringen grundet deres afstand til projektet. Nærmeste beboelse ligger mere end 250 meter fra projektet – bag et plantebælte og en mark. Bygherre har indsendt kommentarer til de indsendte bemærkninger. Bemærkninger og kommentarer er behandlet i et indsigelsesnotat, som fremgår af bilag 4. Bemærkningernes og kommentarernes fulde indhold ses i bilag 5.

De indsendte bemærkninger vedrører hovedsageligt følgende emner:

1. Støj fra batteriparken
2. Sikkerhed (varme, udslip, eksplosionsfare)
3. Landskabelig påvirkning
4. Anvendelser, der ikke er fastlagt i lokalplanen, bør undgås – et teknisk anlæg i erhvervsområdet vurderes at være i strid med lokalplanens principper

Teknik- og Klimas bemærkninger:

Ad 1: Batteriparken skal overholde gældende støjgrænser. Om nødvendigt skal der etableres støjafskærmning. Der findes ingen boliger i lokalplanområdet.

Ad 2: Parken skal overholde gældende sikkerhedsregler i forbindelse med brandforhold (varme, eksplosion, udslip som følge af brand). Sikkerhedsreglerne er restriktive. Anlægget monitoreres konstant. For eksempel lukker en termoalarm anlægget ned, hvis temperaturen overstiger cirka 50 grader.

Ad 3: Bygninger i forbindelse med parken har en beskeden højde. Det anbefales, at der etableres et afskærmende plantebælte omkring anlægget.

Ad 4: Kommunen har mulighed for at dispensere til anvendelser, der ikke er i strid med lokalplanens principper. Det vurderes, at et teknisk anlæg ikke er i strid med lokalplanens principper. Denne vurdering underbygges af, at Plan- og Landskabsstyrelsen anbefaler, at batteriparker placeres i erhvervsområder.

Vilkår:

Teknik- og Klima anbefaler, at der i forbindelse med meddelelse af dispensation fastlægges et vilkår om, at der etableres et plantebælte i en fastlagt bredde syd, vest og nord omkring parken. Mod øst findes et eksisterende plantebælte.

Forbehold:

Det ansøgte skal VVM-screenes. Det anbefales at der tages forbehold for udfaldet af en VVM-screening, og der ikke meddeles dispensation inden samtlige miljøforhold er fuldt belyste og håndteret på bedste vis.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Ansøgning om dispensation

Batteriparkens placering

Notat om batterianlæg

Materiale ifm. naboorientering

Indsigelsesnotat

Indsigelser i fuldt omfang

Fraværende Bent Kloster

Punkt 171: Nedrivning af bevaringsværdig bygning, Bæk Møllenaf 13, 6100

25/8322

Sagsresume

Beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til nedrivning af den bevaringsværdige bygning på Bæk Møllenaf 13, 6100 Haderslev. Bygningen er udpeget som bevaringsværdig med en SAVE værdi på 3, der er høj bevaringsværdi. Haderslev Kommune har ikke modtaget høringssvar i forbindelse med høring af dispensationssagen.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der ikke nedlægges et forbud mod nedrivning.

Sagsfremstilling

Teknik og Klima har modtaget en ansøgning om nedrivning af en bevaringsværdig bygning beliggende Bæk Møllenaf 13, 6100 Haderslev.

Ejendommen er opført i 1850 og er et mindre landhus. Huset ligger for sig selv, men som en del af den mindre samling af gårde, Bæk Møllenaf.

Stuehuset er overvejende bevaret i sin ydre geometri, med de oprindelige vindueshuller i gadefacaden. Tagdækning består af stråtag og skorstenspipen er bevaret. Ydervægge er pudset, gulmalet murværk, og med bræddebeklædning i gavlene. Vinduerne er sandsynligvis oprindelige. Der er isat en ældre, men uoriginal hoveddør. Ejendommen er ikke omfattet af en lokalplan. (se bilag 1)

Bygningen er i Kommuneplan 2025 udpeget som bevaringsværdig og er registreret efter SAVE metoden med en bevaringsværdi på 3, der er høj bevaringsværdi.

Ansøger oplyser at ejendommen søges nedrevet med ønske om at opføre en ny bolig, og begrundet nedrivningen med at Hovedbygningen er forfalden, men vurderer den dog ikke til at være en ruin. Desuden mener ansøger at bygningens indretning bærer præg af meget små rum med utidssvarende indretning, lavt til loftet og at den ikke vil kunne leve op til acceptabel loftshøjde for gennemsnitsdanskere, da en almindelig person på 180 cm skal bukke sig for at gå ind ad hoveddøren. Af ovenstående grunde mener ansøger at der bør gives tilladelse til nedrivning, trods bevaringsværdien.

I forbindelse med den offentlige høring er der ikke indkommet høringssvar.

Af besigtigelse fremgår det at ejendommen står i dårlig stand, blandt andet med hul i tagdækningen og sandsynligvis har gjort det over en længere periode.

Af gadefotos fremgår det at ejendommen tilbage i 2018-2022 stod i fin stand i det ydre. Det kan derfor antages at det herefter kom hul i stråtaget.

Det er Teknik og Klimas vurdering at bygningens tilstand er forringet i sådan en grad, at det påvirker bevaringsværdien. Teknik og Klima anbefaler derfor, at der ikke nedlægges forbud imod en nedrivning.

Hvis der nedlægges et forbud mod nedrivning, skal kommunen indenfor ét år have et forslag til en lokalplan for området klar.

Økonomiske forhold

Hvis der fastholdes et forbud mod nedrivning af Bæk Møllenaf 13, 6100 Haderslev, kan der være økonomiske konsekvenser for Haderslev Kommune, hvis ejeren forlanger, at Haderslev Kommune overtager ejendommen mod erstatning, jævnfør planlovens § 49.

Overtagelsespligten påhviler dog kun kommunen, hvis ejeren kan dokumentere et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgrad for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, der ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Det skal være lokalplanens nedrivningsforbud, der er skyld i det ”væsentlige misforhold”.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Fotobilag

Fraværende Bent Kloster

Punkt 172: Etablering af og vedtægt for skovbegravelsesplads ved Kelstrup

23/16882

Sagsresume

Beslutning om endelig vedtagelse af etablering af en kommunal skovbegravelsesplads ved Kelstrup, godkendelse af vedtægten for Skovbegravelsesplads Kelstrup, samt orientering om høring om skovbegravelsespladsen. Der er gennemført en nabohearing, som ikke har givet anledning til ændringer i etableringen af skovbegravelsespladsen. Af vedtægten fremgår det, at beboere i Haderslev Kommune har ret til at blive begravet på pladsen, og at urnenedsættelser skal foretages med marginal indvirkning på skoven. Teknik og Klima har lavet et udkast til en drifts- og forpagtningsaftale med lodsejer, hvor kommunalbestyrelsen skal være bestyrelse, årligt fastsætte takster og holde tilsyn med skovbegravelsespladsen. Der er et opsigelsesvarsel på 30 år for begge parter, samt en fredningsperiode herudover på 10 år.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- etableringen af en kommunal skovbegravelsesplads ved Kelstrup godkendes
- vedtægten for Skovbegravelsesplads Kelstrup godkendes
- naboorienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 25. februar 2025 besluttede kommunalbestyrelsen, at Teknik og Klima skulle arbejde videre med etableringen af en kommunal skovbegravelsesplads på et alternativt jordareal ved Kelstrup, og at den alternative placering skulle sendes i høring, se beslutningen i bilag 1 samt placeringen i bilag 2 og 3.

Der er i foråret foretaget en nabo- og landzonehøring om forslaget til skovbegravelsespladsen. Der er kommet to høringssvar, som primært handler om bekymringer omkring afledning af overfladevand til naboer samt anvendelse af grusvejen op til skovbegravelsespladsen. De indkomne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer af skovbegravelsespladsen.

I et høringssvar ønsker en nabo en tinglyst ret til at anvende grusvejen uden at bidrage til at vedligeholde vejen. Det er dog brugerne af grusvejen, som vil skulle vedligeholde vejen ud fra den belastning, brugerne har. Teknik og Klima er i dialog med naboen, som også har adgang til sin mark fra en landvej, og lodsejer om en eventuel tinglysning af grusvejen.

Kommunalbestyrelsen skal være bestyrelse for Skovbegravelsesplads Kelstrup, og kommunalbestyrelsen skal godkende vedtægten for den, se vedtægten i bilag 4. Af vedtægten fremgår det, at beboere i Haderslev Kommune har ret til at blive begravet på pladsen, og at andre har adgang til at blive begravet der. Der skal føres begravelsesprotokol og kort over begravelsespladsen.

Der kan nedsættes mere end én urne i hvert gravsted. Der må ikke være anden beplantning på gravstedet end den for skoven naturligt forekommende, og det er ikke tilladt at lægge blomster og lignende ved gravstedet. Urnenedsættelser skal foretages med marginal gravning og indvirkning på skoven, og der skal anvendes urner, som er biologisk nedbrydelige inden for ti år. Urnenedsættelser kan overværes, og det er tilladt at afholde ceremonier. Der er offentlig adgang til skovbegravelsespladsen. Forslag til en vedtægt for Kelstrup Skovbegravelsesplads er vedhæftet som bilag.

Teknik og Klima har drøftet et udkast til en drifts- og forpagtningsaftale med lodsejer, samt Skovbegravelse APS, som lodsejer agter skal stå for administration af skovbegravelsespladsen. Skovbegravelse APS driver også begravelsespladser i en række andre kommuner. Parterne er enige om et udkast til aftalerne, hvor lodsejer får ansvar for drift og administration. Kommunalbestyrelsen skal være bestyrelse, årligt fastsætte takster og holde tilsyn med skovbegravelsespladsen.

Udover administrationen forbundet med kommunalbestyrelsens opgaver, vil Skovbegravelsespladsen være udgiftsneutral for kommunen, mens indtægter og udgifter til administration og drift af begravelsespladsen vil tilfalde lodsejer.

Der er i udkastet til drifts- og forpagtningsaftalen indskrevet et opsigelsesvarsel på 30 år for begge parter, samt en fredningsperiode herudover på 10 år, som er udgangspunkt for gravfreden for urnegravsteder. Opsigelsesvarslet er et kompromis, eftersom lodsejer har ønsket et længere opsigelsesvarsel for kommunen og kortere varsel for lodsejer, mens kommunen ønskede et kortere opsigelsesvarsel for begge parter. Der er i aftalen indskrevet, at opsigelsesvarslet kan revurderes efter 5 år. Skovejer har et stærkt ønske om efter 5 års drift at kigge på rimeligheden i at forlænge kommunens opsigelsesvarsel for at skabe yderligere kontraktlig sikkerhed for borgere og skovejer om den langsigtede eksistens af skovbegravelsespladsen. Kommunen har vurderet, det ikke er rimeligt, at en lodsejer skal have væsentligt kortere varsel for at nedlægge en kommunal skovbegravelsesplads end kommunalbestyrelsen selv, og at 30 år udover den 10-årige fredningsperiode er et rimeligt og langt varsel for borgere og lodsejer.

Såfremt kommunalbestyrelsen godkender sagen, skal Kirkeministeriet godkende etableringen og vedtægten for Skovbegravelsesplads Kelstrup. Dertil får kommunalbestyrelsen en sag med forslag til takster for erhvervelse og reservation af en skovbegravelsesplads.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt. Benny Bonde stemmer imod, idet han ikke ønsker, at Haderslev Kommune

skal være involveret i begravelsespladser.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

KB dagsordenspunkt 25. februar 2025

Oversigtskort - Skovbegravelsesplads

Placering for skovbegravelsespladsen

Vedtægt for Haderslev Kommunes urnebegravelsesplads ved Kelstrup Strand

Resume af høringssvar

Fulde høringssvar

Fraværende Bent Kloster

Punkt 173: Unges klimaprojekter støttet gennem YCAF

24/7094

Sagsresume

Orientering om Haderslev Kommunes deltagelse i anden runde af ”Youth Climate Action Fund” (YCAF), som i tråd med Haderslev Kommunes klimaplan har til formål at engagere unge til at være aktive i at udføre klimaprojekter. Anden og sidste runde i projektet har resulteret i, at 18 projekter er udvalgt, og der er uddelt i alt 537.410 kr. fra puljen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har som 1 ud af 101 byer/kommuner i hele verden deltaget Bloomberg Philanthropies’ YCAF for at motivere unge borgere til at involvere sig i at få et bedre klima. Efter en succesfuld første runde blev Haderslev Kommune i januar 2025 tilbudt 121.212 USD (svarende til 866.666 kr. modtaget den 22. januar 2025), inklusiv udgifter til fondsmoms og administration, til nye projekter i anden runde.

Det betød, at unge i Haderslev kommune i foråret igen kunne søge om 7.000 – 35.000 kr. til nye klimaprojekter. Ansøgningsrunden blev afsluttet den 1. juni 2025 og alle projekter skal være afviklet i slutningen af 2025.

For at styrke formålet om at få mange unge til at lave klimaprojekter er en studentermedhjælper ansat som ungeambassadør i projektet. Teknik og Klima og ungeambassadøren har kontaktet skoler, uddannelsesinstitutioner og frivillige foreninger i hele kommunen for at motivere unge til at lave klimaprojekter og søge puljen.

YCAF er annonceret i alle kommunens el-busser, samt på digitale skærme ved Haderslev Busstation, på Rådhuset, Haderslev Bibliotek og i lokalområder. Plakater og klistermærker delt ud om YCAF og hængt op ved kommunens kultur- og uddannelsesinstitutioner, mens der har været artikler i JydskeVestkysten, opslag på sociale medier, og hjemmesiden sammen med en let tilgængelig ansøgningsform for at gøre det nemt at være frivillig ansøger.

Der har generelt været stor interesse for klimaprojekter og puljen fra unge og uddannelsesinstitutioner, men det har krævet meget dialog og opsøgende arbejde at få projektansøgninger fra de unge.

Teknik og Klima har været opsøgende på de projekter, der har søgt og er blevet bevilget. Alle ansøgninger er blevet fulgt op på og har modtaget råd og sparring og har som minimum haft et opstartsmøde og et evalueringsmøde for at støtte projekternes realisering.

Ved ansøgningsrundens afslutning den 1. juni havde Teknik og Klima modtaget 18 ansøgninger for i alt 523.910 kr., og alle projekterne blev bevilget efter en god dialog og eventuelle tilpasninger af ansøgningerne. Derudover er der reserveret 13.500 kr. til fejring af de unge og deres projekter som afslutning. Ud af den samlede pulje på 866.666 kr. er 151.666 kr. anvendt til fondsmoms og 105.250 kr. til administration, hvilket betyder, at den disponible fondspulje udgjorde 607.750 kr. Heraf er der blevet uddelt midler til projekter for i alt 537.410 kr., mens de resterende 70.340 kr. skal returneres til Bloomberg Philanthropies.

De 18 projekter har stor variation i aktiviteter og modtagere. Projektansøgningerne er vurderet ud fra klimaeffekt, antal deltagere, relation til Klimaplanen, om projektet virkede realiserbart, samt med variation i ansøgere og aktiviteter for at kunne inspirere andre unge. Der er vedlagt et bilag med beskrivelse af alle 18 udvalgte projekter. Ansøgerne kommer bl.a. fra uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner og HABs boligsociale Helhedsplan.

Udover Haderslev Kommune har fem andre danske kommuner også deltaget i YCAF: København, Vejen, Allerød, Billund og Norddjurs kommuner.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget den 11. august 2025.
- Ungeudvalget den 13. august 2025.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

YCAF projekter 2025

Fraværende Bent Kloster

Punkt 174: Frivilligbusser i Haderslev Kommune

24/19470

Sagsresume

Orientering om at Haderslev Kommune har modtaget tilsagn om midler fra puljen til frivilligbusser. Puljen er en forsøgsordning, der skal fremme fleksible og kollektive transportløsninger for at forbedre transportmulighederne i landdistrikterne. Frivilligbusserne vil betjene Fjelstrup samt Vojens og tre nærliggende landsbyer Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Land- og byudviklingsudvalget besluttede den 9. april 2025 at søge om midler fra puljen til frivilligbusser, se bilag 1. Puljen er en forsøgsordning, der skal fremme fleksible og kollektive transportløsninger for at forbedre transportmulighederne i landdistrikterne. Trafikstyrelsen har meddelt tilsagn om 75 % medfinansiering til to frivilligbusser i Haderslev Kommune, se bilag 2.

De to frivilligbusser vil betjene Vojens og tre nærliggende landsbyer; Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal samt i Fjelstrup. Projektet er ansøgt i samarbejde med Fjelstrup Lokalråd og Forum Vojens. Formålet med busserne er at forbedre mobiliteten og styrke fællesskabet i landdistrikterne.

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel ca. 0,3 mio. kr.

Teknik og Klima vil i samarbejde med Fjelstrup Lokalråd og Forum Vojens igangsætte planlægningen af projektet. Desuden vil Sydtrafik bistå med erfaringer og ekspertise i det videre arbejde. Frivilligbusserne forventes at være i drift fra foråret 2026 til efteråret 2028. Der vil som del af projektet blive foretaget en evaluering af ordningen, og som vil blive forelagt politisk.

Økonomiske forhold

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel ca. 0,3 mio. kr. Haderslev Kommunes andel finansieres af disponible midler under Land- og Byudviklingsudvalget.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

LBU dagsordenspunkt 9. april 2025

Meddelelse om tilsagn Frivilligbusser underskrift

Fraværende Bent Kloster

Punkt 175: Endelig vedtagelse af tillæg nr. 9 til spildevandsplan 2021-2042 - Kongevej 44, Gram.

24/19162

Sagsresume

Beslutning om endelig vedtagelse af forslag til tillæg nr. 9 til Spildevandsplan 2021-2042. Separatkloakering af Lokalplan 12-12, Kongevej 44, Gram, rækkehusbyggeri. Teknik- og Klimaudvalget godkendte den 7. april 2025, at forslaget sendes i 8 ugers offentlig høring. Høringsperioden er nu afsluttet, og der er ikke modtaget nogen høringssvar.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- forslag til tillæg nr. 9 til ”Spildevandsplan 2021-2042” vedtages endeligt.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget godkendte den 7. april 2025 at sende forslag nr. 9 til Spildevandsplan 2021-2042 i offentlig høring i en periode på 8 uger, se bilag 1. Høringsperioden er nu afsluttet, og der er ikke modtaget nogen høringssvar.

Tillægget omfatter området ved Kongevej 44 i Gram, som er omfattet af Lokalplan 12-12. Lokalplanområdet rummer den tidligere Gram Børnehave, som nu planlægges omdannet til rækkehusbebyggelse. I forbindelse med den planlagte omdannelse ændres kloakeringen i området fra fælleskloakering til separatkloakering. Det indebærer, at regnvand fremover ikke længere vil blive afledt til det eksisterende fælleskloaksystem, men i stedet afledes til det separatkloakerede opland 025, som er beliggende vest for lokalplanområdet.

Dette tillæg giver det juridiske grundlag til at foretage nødvendig rådighed over arealer samt tinglysninger i forbindelse med etablering af nødvendige spildevandsanlæg som for eksempel bassiner, brønde, ledninger, mv.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

TKU dagsordenspunkt 7. april 2025

Forslag til Tillæg nr. 9 til Spv-plan 2021-2042 Lokalplan 12-12 Kongevej 44, Gram

Kongevej 44, Gram oversigtskort

Fraværende Bent Kloster

Punkt 176: Endelig vedtagelse af tillæg nr. 12 til spildevandsplan 2021-2042 - Erhvervsområde Haderslev nord

25/10802

Sagsresume

Beslutning om endelig vedtagelse af forslag til tillæg nr. 12 til Spildevandsplan 2021-2042 - byggemodning af erhvervsområde Haderslev nord, Bramdrup. Teknik- og Klimaudvalget har 3. juni 2025 godkendt, at forslaget sendes i 8 ugers offentlig høring. Der er ikke indkommet nogen høringssvar.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til tillæg nr. 12 til ”Spildevandsplan 2021-2042” vedtages endeligt.

Sagsfremstilling

På baggrund af kommunens vækststrategi og sikring af attraktive erhvervsarealer til transporttunge virksomheder, i nærhed til E45 og den kommende Hærvejsmotorvej, har Teknik- og Klimaudvalget 3. juni 2025 godkendt, at forslag til tillæg nr. 12 til Spildevandsplan 2021-2042 sendes i en 8 ugers offentlig høring. Der er ikke indkommet nogen høringssvar, se bilag nr. 1.

Bramdrup erhvervsområde skal anvendes til transport- og logistikvirksomheder samt servicefaciliteter i form af restauranter, tankstationer med tilhørende kiosk, vaskehaller, ladestandere, m.m. Erhvervsområdet udgør ca. 37 hektar beliggende ved Motorvej E45, afkørsel nr. 67. Området anlægges som separat kloak, med to regnvandsbassiner, ca. 2 km ledning til afledning af regnvand frem til Anager bæk og ca. 1 km. ledning til afledning af spildevand frem til eksisterende pumpestation syd for Bestseller. Spildevand afledes herefter til Haderslev renseanlæg. Se bilag nr. 2-3.

Tillægget er beregnet til en udgift på ca. 35 mio. kr., der finansieres over de generelle spildevandstakster fratrukket tilslutningsbidrag og efterfølgende aflednings- og stikbidrag. Hvilket vil medvirke at taksterne stiger med ca. 0,30 kr. pr. kubikmeter afledt spildevand. En forbruger afleder i gennemsnit 40 kubikmeter spildevand pr. år, hvilket giver en udgiftsstigning på ca. 12 kr. pr. år.

Nærværende tillæg giver det juridiske grundlag til at foretage nødvendig rådighed over arealer samt tinglysninger i forbindelse med etablering af nødvendige spildevandsanlæg som for eksempel bassiner, brønde, ledninger mv.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Økonomiudvalget 19. august 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 26. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

TKU dagsordenspunkt 2. juni 2025

Forslag til Tillæg nr. 12 til Spv-plan 2021-2042 - Erhvervsområde Bramdrup

Oversigtskort regnvandsledning til Anager bæk

Fraværende Bent Kloster

Punkt 177: Forslag til tillæg nr. 13 til spildevandsplan 2021-2042, P. N. Lagonisvej 1, Vojens

25/14185

Sagsresume

Beslutning om at sende tillæg 13 til spildevandsplanen i høring. Tillægget omfatter boligområdet ved P. N. Lagonis Vej 1, Vojens, som ifølge gældende plan er tilsluttet fælleskloak. Udvikler ønsker selv at håndtere tag- og overfladevand, hvilket kræver ændring fra offentlig til privat regnvandskloakering samt delvis udtræden af kloakforsyningen. Teknik og Klima vurderer, at der er økonomiske og miljømæssige fordele ved ændringen. Tillægget miljøvurderes ikke.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2021-2042 godkendes og sendes i offentlig høring i otte uger.
- at området delvis udtræder af spildevandsforsyningen, for så vidt angår tag- og overfladevand.
- der ikke foretages miljøvurdering af planforslaget

Sagsfremstilling

Tilslutning til spildevand af Boligområde ved P. N. Lagonis Vej 1, Vojens, vil med den nuværende planlægning ske til eksisterende fælleskloak. Tilslutningen vil medføre krav til Provas om etablering af et større regnvandsbassin til håndtering af tag- og overfladevand fra boligområdet, hvilket vil lægge beslag på 5 ud af 12 byggegrunde. Altena Huse ønsker derfor selv at håndtere afledningen af tag- og overfladevand via flere mindre nedsivningsanlæg. En forudsætning for dette er at boligområdet udtræder delvist fra kloakforsyningen, og der udarbejdes et spildevandstillæg hvor området ændres fra fælleskloak til separatkloakering med privat nedsivning af tag- og overfladevand (bilag 1).

For at en grundejer kan godkendes til at udtræde helt eller delvis af kloakforsyningen skal det vurderes at håndteringen af tag- og overfladevand med miljømæssig og økonomisk fordel kan overlades til grundejeren. Teknik og klima vurderer at en håndtering af tag og overfladevand via mindre nedsivningsanlæg vil give følgende økonomiske og miljømæssige fordele:

1. Der kan bygges flere boliger med økonomisk gevinst.
2. Anlægs og driftsomkostningerne for Provas reduceres.
3. Næringsstofbelastningen af Haderslev Dam og fjord mindskes, da regnvandet nedsives ved kilden.
4. Nedsivningen ved boligerne medfører at nybyggeriet ikke bidrager til øgede overløb med urensset spildevand.

I henhold til Bekendtgørelse af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. § 4 a, stk. 2. kan der for ejendomme, der alene udtræder for regnvand, modtage en tilbagebetaling på op til 40 % af tilslutningsbidraget. Provas har fastlagt størrelsen af tilbagebetalingen, og der er underskrevet en aftale mellem Altena huse og Provas. Aftalen kan kun træde i kraft, såfremt tillæg 13 til spildevandsplanen godkendes, og vil være gældende fra 31. december 2025.

I henhold til ” Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)” skal spildevandsplaner i visse tilfælde miljøvurderes. Teknik og Klima vurderer, at der ikke er behov for en miljøvurdering

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 13 til Spv-plan 2021-2042. P.N.Lagonisvej 1

P N Lagonis vej 1 Ovesigtskort.

Fraværende Bent Kloster

Punkt 178: Forslag til igangsætning af Vandhåndteringsstrategi for Haderslev by midt-nord

24/6342

Sagsresume

Beslutning om løsning for bortledning af regnvand fra nyt boligområde ved det gamle rådhus i Haderslev by. For at undgå fejlinvestering anbefaler Teknik og Klima, at der udarbejdes en Vandhåndteringsstrategi (VHS) for Haderslev by midt-nord, bilag 1, hvor der tages stilling til den permanente tilslutning af regnvand fra området. Indtil VHS'en foreligger, gives en midlertidig 3-årig tilladelse til tilslutning af området til eksisterende fælleskloak.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- at arbejdet med en vandhåndteringsstrategi, der skal danne grundlag for den fremtidige kloakering for Haderslev by midt-nord, igangsættes.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget godkendte på mødet den 8. april 2024 et tillæg til spildevandsplanen, der indebærer separatkloakering af fremtidigt boligområde ved det gamle rådhus, bilag 2. Samtidig blev det besluttet at undersøge, om regnvandet fra området skal ledes bort via den eksisterende fælleskloak med tilhørende overløbsbygværk, eller om der skal etableres en ny regnvandsledning (separatkloak) til Bredgade, se bilag 3.

Undersøgelser har fundet, at en løsning med bortledning gennem fælleskloakken vil kræve etablering af et nedgravet sparebassin på 200–300 m³ under Wittenbergs Plads/Borgervænget, se bilag 4. Bassinet skal reducere antallet af overløb til ét overløb per år. Anlægsomkostninger er anslået til cirka 4 mio. kr. eksklusive driftsudgifter. Løsningen forventes at reducere udledningen af urensset regnvandsopblandet spildevand med ca. 300 m³ årligt til Dam og fjord.

Ved en løsning med separatkloakering og bortledning til Bredgade vil det være nødvendigt at etablere et rensningsanlæg under parkeringspladsen mellem Bredgade og supermarkedet Meny, se bilag 5. Denne løsning giver også mulighed for at separatkloakere flere ejendomme langs Gåskærgade. Det vurderes, at denne løsning kan reducere udledningen af urensset regnvandsopblandet spildevand med ca. 2.100 m³ om året til Dam og fjord og en anlægsomkostning på ca. 12 mio. kr. eksklusive driftsudgifter.

Undersøgelser har vist at begge scenarier er forbundet med betydelig usikkerhed, og mange ubekendte så som, den overordnede samlede spildevandshåndtering i de omkringliggende kloakplande, da der kun ses på et begrænset område. For at sikre den bedst mulige langsigtede løsning – både økonomisk og miljømæssigt – anbefales det, at der udarbejdes en samlet vandhåndteringsstrategi (VHS) for et større område i Haderslev by. Dette svarer til den tilgang, der blev anvendt i strategien for Humlegårdsbæk i Haderslev sydby, som blev vedtaget i 2024. Dette vil sikre en strategisk planlægning der reducerer risikoen for fejlinvesteringer og optimerer de økonomiske og miljømæssige gevinster ved anlæggelse.

VHS'en foreslås udarbejdet i perioden 2025–2027 og forventes endeligt vedtaget i slutningen af 2027. Indtil strategien foreligger, gives der tidsbegrænsede tilladelser til at tilslutte det fremtidige boligområde ved det gamle rådhus til den eksisterende fælleskloak og fortsætte med afledning via det tilknyttede overløbsværk til Inderdammen. De tidsbegrænsede tilladelser kan gælde i op til 3 år.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 11-08-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bent Kloster

Bilag

Bilag nr. 1 - Oversigtskort områdeafgrænsning Vandhåndteringsstrategi Haderslev by midt-nord

Bilag nr. 2 - Forslag til Tillæg nr. 8 til spildevandsplan 2021-2024. Ved den gamle rådhus grund, Haderslev.

Bilag nr. 3 - Dagsordenspunkt 8 april 2024, Forslag til tillæg nr. 8 med bilag

Bilag nr. 4 - Scenarie 1: 300 m3 Sparebassin på Wittenbergs plads

Bilag nr. 5 - Scenarie 2: Regnvandsløsning på parkeringsplads vest for Meny

Fraværende Bent Kloster

Punkt 179: Underskriftsside

Sagsresume

Teknik- og Klimaudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Fraværende Bent Kloster